

Gostilničarski vestnik

Strokovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti Dravske banovine v Ljubljani“

Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 39—14.

Ček. rač. št. 11.430.

Štev. 10.

Ljubljana, dne 30. oktobra 1937.

Leto VII.

Gostinski kreditni zavod

Na zadnji seji glavnega odbora Državne zveze se je med drugimi predlogi razmotrival tudi predlog zvezne organizacije za dravsko banovino glede ustanovitve lastnega gostinskega kreditnega zavoda. Referent je v svojem poročilu povdarjal, da je zvezna uprava prišla po temeljitem študiju do prepričanja, da ni učinkovitejšega sredstva za ozdravljenje gostinskih obratov, kakor ustanovitev lastne gostinske kreditne banke, ki naj bi imela za nalogo konvertirati z visokimi obrestmi obremenjene dolgove ter nuditi za izpopolnitev in za gradnjo novih gostinskih obratov poceni kredit. Vemo, da so raznoteri vzroki krivi nazadovanja v tujskem prometu, ki je dal prebivalstvu naše države skoro eno milijardo din dohodkov in od katerih je imela država in samouprava veliko posrednih in neposrednih koristi. Mi vemo, da so n. pr. slabe ceste silno slaba reklama za inozemce, ki nam donašajo na najlažji in najcenejši način tuje devize s katerimi se bogati naše narodno gospodarstvo in kateremu so nujno potrebne za vodstvo gospodarske politike. Toda vsi ti vzroki so za našo organizacijo kot stanovsko organizacijo več ali manj vzporednega značaja, ker se morajo s temi problemi pač baviti osebe, ki so po svoji stroki ali službi poklicane za tako delo. Naš glavni interes je posvečen ozdravljenju prilik, ki vladajo v gostinskem stanju.

Če gremo iz neovrgljivega stališča, da je dobro gostinstvo temelj dobrega in uspešnega tujskega prometa in da brez gostinstva ni turizma in da so bili ravno naši gostinski podjetniki prvi orači neizorane turistične ledine, potem je dovolj vzroka, če zahtevamo in priporočamo, da se naj prvo reši gostinski stan iz obupnega položaja v katerem se danes nahaja. Oni člani, ki so z optimizmom gledali v bodočnost in sestavljali svoje kalkulacije, so se v tej veri zadolžili za težke vsote, katere so poleg svojih s trudem zbranih prihrankov vložili v svoja ponosna podjetja, ki niso le čast stanu, temveč tudi v čast narodu in državi. Le potom privatne iniciative, brez vsake materialne pomoči države ali samouprave, so poedinci takorekoč iz nič, samo z dobro voljo, pogumom in drznostjo, ustanovili temelje hotelske industrije. Seveda je vsa kalkulacija padla v vodo, ko so nastopili težki gospodarski časi, ko ni bilo toliko dohodkov, da bi krili tekoče režijske stroške, kaj še le visoke anuitete. Danes so ti — kakor smo jih gori nazvali — pionirji v gostinskem obrtu skrhani in obupani, ker jim vsak čas grozi prodaja njihovega celokupnega imetka in istočasno uničenje njihovih eksistenc. Naravno, da ne more naše gostinstvo slediti v takih prilikah pozivu oblasti, da zniža cene v svojih obratih, ker so ta podjetja nekonkuren-

na in se ne morejo boriti s sličnimi podjetji inozemstva, ki se v vsaki obliki favorizirajo od države in samouprave, kajti danes ni gostinsko podjetje samo last posestnika, temveč javnosti, ker je s tem podjetjem ravno tako tangiran javni kot privatni interes, ker ni vseeno za državo, ki ima od turizma velikanske dohodke, da pusti propasti gostinski stan. Zato smo prepričani, da bo v zadnji uri priskočila država na pomoč in se izjavila za sodelovanje pri ustanovitvi posebnega kreditnega zavoda.

Na naših stanovskih zborovanjih smo često povdarjali, da bi bila rešitev gostinskega stanju že v znižanju davkov, doklad in v pocenitvi električnega toka itd. Po zbranih podatkih, ki jih je zvezna pisarna z vestnostjo zbirala in kontrolirala lahko danes ugotavljamo, da bi znižanje davkov in taks ne pomenilo sanacije stanju temveč le olajšavo. Davki, doklade in takse, ki jih plačujejo obrati povezani najtesneje s turizmom, so napram anuiteti, ki jih ti obrati odplačujejo za svoje dolgove minimalni. Zato je treba najti sredstvo, ki naj razbremeni dolžnike velikih anuitet. Po našem proračunu je v državi okrog 150 milijonov din dolgov, ki visijo na večjih podjetjih. Če vzamemo v poštev da se plača za te dolgove povprečno 10%, tedaj znaša anuiteta plačljiva skozi 15 let 19,721.000 din. Nova gostinska kreditna banka naj bi konvertirala te dolgove, ter bi jih dolžniki plačevali skozi 15 let po 4%, vsled česar bi se zmanjšala njihova anuiteta na 13,491.000 din. Razlika med prejšnjo in sedanjo anuiteto bi znašala tedaj 6,230.000 din. Na ta način bi znašala končna vrednost prihranka na obrestih v 15 letih, če ga obrestujemo samo po 4%, 124,747.000 din. Glavno težkočo nam dela sedaj pokritje letne razlike na obrestih v iznosu 6,230.000 din. Ta razlika ni tako velika, da se je ne bi moglo zbrati s pomočjo na turizmu največjih interesentov. V to svrhu je zvezna uprava izdelala tudi načrt z raznimi alternativami, ki bo v kratkem predmet razgovora na merodajnem mestu v Beogradu. Omeniti moramo, da je bil naš predlog z veliko simpatijo sprejet od strani članov glavnega odbora Državne zveze, kjer sedijo tudi odlični zastopniki naše hotelske industrije. Seveda ne bi smel biti namen tega kreditnega zavoda, da zbere vsako leto samo naznačeno razliko za anuitete, temveč bi si naj s prispevki, ki bi bili porabljeni istočasno za subskripcijo delnic, ustvarila tudi potrebno glavnico za dajanje kreditov po nižjih obrestih, kakor jih nam nudijo danes denarni zavodi. Obrestna mera za dajanje kreditov bi naj znašala kvečjemu 1% več kakor je vsakokratna obrestna mera Narodne banke. Trenutno bi se naj dajali tedaj krediti po 6%. Pri glavnici kreditnega zavoda, ki

bi znašala 200,000.000 din bi prispevali gostinski podjetniki z 51%, država z 31%, samouprave pa z 18%. Ta glavnica bi morala biti vplačana tekom 15 let, dočim bi morala biti subskripcija delnic v iznosu 27 milijonov din v kolikor odpade na ostali del gostilničarskega stanju, izvršena najmanj v dveh letih. Za to dobo pa naj bi dala Narodna banka 27,000.000 din začasnega brezobrestnega posojila.

Za one hotelirje in gostilničarje, ki bi iskali pri tej kreditni zadrugi kredita, bi bila udeležba obvezna, dočim bi stalo ostalemu gostilničarstvu, ki ne bi iskalo kredita, na prosto glede pristopa h kreditnemu zavodu. Seveda ne moremo še danes obširneje pisati o vseh alternativah, ki smo jih glede vpisa delnic odnosno obveznega prispevka dolžnikov sestavili, ker je to predmet še posvetovanja prvenstveno z merodajnimi krogi, da vidimo, v koliko je sploh volje, da se enkrat za vselej napravi konec jadikovanju našega v dolgovihi tičočega stanju in da se v najkrajšem času usposobijo velika podjetja za prihodnjo sezono.

Pod temi okolnostmi bi se z našimi člani seveda lažje razpravljalo o znižanju cen v njihovih obratih v kolikor bi bilo to potrebno z ozirom na konkurenco hotelirstva v drugih tujsko-prometnih državah.

Če resumiramo namen tega gostinskega kreditnega zavoda, ugotovimo njegove tri največje naloge, in te so:

1. Konverzija gostinskih predvsem hotelirskih dolgov ter bi ta stroka morala naravno tudi največ doprinesiti h glavnici tega zavoda.
2. Povzdiga podeželskega gostilničarstva in njena končna naloga bi bila, pospeševanje strokovne izobrazbe. V pogledu dolgov smo že obširno govorili. Kar se tiče druge naloge, t. j. podpore podeželskega gostilničarstva, naj omenimo, da je za razvoj turizma podeželsko gostilničarstvo, lahko bi trdili, najmanj toliko vredno, kakor hotelirstvo samo. Napčno je naziranje, da nima turizem od podeželskih gostiln nikakih koristi. Za primer, da je to naziranje napčno in naravnost usodno za turistično politiko, naj navedemo le avstrijsko republiko, ki si je znala poleg hotelirstva zgraditi in vzgojiti tako podeželsko gostilničarstvo, ki odgovarja zahtevam turizma in ki tvori posebno privlačnost inozemske publike. Kakor ne pride moderno mesto z zanemarjeno okolico do pravega izraza, tako je tudi hotel, katerega obdajajo umazani in zanikrni gostinski obrati, za turizem skoraj

brezpomemben. Naravno, da bi si delničarji tega kreditnega zavoda lahko tudi v drugih stiskah iskali pomoči pri svojem zavodu. Naloga podeželskega gostilničarstva bi bila, tedaj zbrati v načrtu določenih 27 milijonov din, kar ne bi bilo nemogoče, ker so tudi obrtniki za svojo Obrtno banko zbrali v primeroma kratkem času 45,000.000 din. Končno bi imela banka tudi možnost odpreti pot našemu naraščaju v inozemstvo. Vsa zavzemanja zvezne organizacije, poznanstva in osebne zveze njihovih činiteljev, da bi se omogočila našemu naraščaju strokovna izobrazba, so bila brezuspešna. Države, ki imajo močno hotelsko industrijo in ki bi nam vzgojile polagoma strokovni naraščaj, trpijo same na veliki nezaposlenosti gostinskega osebja. Možna bi bila tedaj samo izmenjava med osebjem, pri čemur pa tudi zadene mo na nepremostljivo težkočo, ker nima n. pr. Francoz, Anglež ali Nemec iz Rajha nikakega interesa priučiti se našemu jeziku. Predvsem mislimo pri tem na slovenski jezik, ki ga govori nekaj nad 1,000.000 duš. Pač pa vidimo zadnje čase veliko stremljenje raznih interesentov, predvsem starišev, ki bi hoteli dati svojim sinovom in hčerkam strokovno izobrazbo, a nimajo dosti sredstev. Majhne podpore, ki jih deli banska uprava in Zbornica TOI, zadostujejo komaj za vožnjo, zato bi lahko naš kreditni zavod vsako leto v okviru svojega proračuna poslal 5 ali morda celo 10 gojencev na stažo v inozemske velike obrate.

To naj bi bilo le kakor rečeno ogrožje našega kreditnega zavoda, dočim se homo v detajle spustili takoj, kakor hitro bomo videli, da je zadeva dosti zrela in da smo našli za svoje zavzemanje v korist stanu, katerega zastopamo z dovolj razumevanja.

Iz tega pa naj se izvaja še drugi zaključek in ta je, da ima zvezna organizacija pred seboj velike naloge, ki jih mora izvršiti skupno z ostalimi gostinskimi organizacijami, da se reši gostilničarski stan propasti in da se mu da odškodnino za vse one krivice, ki so se mu storile in za vso škodo, ki mu jo povzročajo razni šušmarji. Menda ni nikogar, ki bi si upal trditi, da je naša zvezna organizacija za stan nekoristna, kvečjemu bi se do take trditve povzpeli morda le demagog, katerega pa se ne more šteti med poštenjak, temveč med izvržke človeške družbe. Radi tega je pojačitev naših stanovskih organizacij še bolj potrebna, kajti gostilničarski stan ima še vedno precejšnje število odkritih in

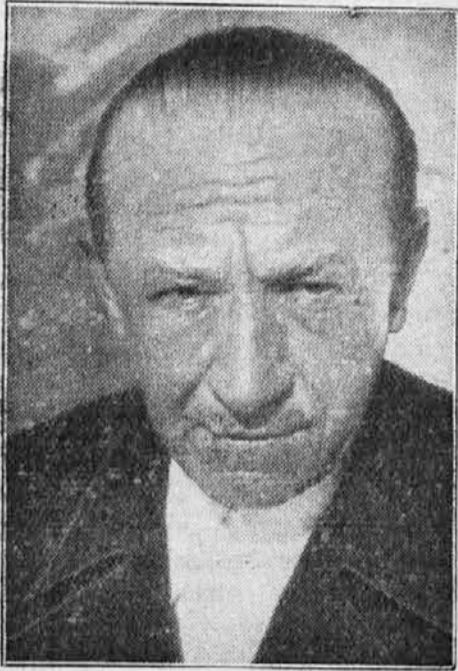
Staklo - B. Tober

Št. Vid nad Ljubljano - Telefon 39-64

za brezkonkurenčne cene nudi Vam kozarce, steklenice za vino, opletene demijone, stuce in vse kar rabite za vašo gostilniško obrt. — — Prosimo, zahtevajte ponudbe.

skritih neprijateljev, ki so še živi in ki jim ne more dati miru dejstvo, da se je v zadnjih letih potom svoje strumne stanovske organizacije vendarle dvignil gostilničarski stan in je na dobrem potu, da se izvije iz neprimlik, ki so njegove dolgoletne spremljevalke.

† Ivan Kenda

Nenadoma je odšel od nas. Danes še zdrav in poln življenjske sile, jutri pa je bila po nesrečnem slučaju pretrgana nit njegovega življenja. Težka je peza njegove izgube. Z njim je legel v grob eden najmarkantnejših mož našega gostinstva ožje in širše domovine.

Prvotno si je Ivan Kenda izbral trgovski poklic. Toda takoj za tem, ko je dovršil strokovno trgovsko izobrazbo, se je posvetil gostilničarski stroki. Kot najemnik nekaterih gostinskih podjetij v Ljubljani, je takoj pokazal izredno sposobnost. Šel je od temelja navzgor. Poglobil se je z največjo vnemo in vztrajnostjo v vsestransko proučevanje gostinske stroke. Že po par letih je bil na pozornici kot najvidnejši poznavalec naše stroke. A to ne samo v svojem lastnem podjetju, temveč se je lotil tudi težke naloge prepoveditve in vzgoje stanovskih tovarišev in naraščaja. Pojavil se je na tem polju kot orač skoraj dobesedno celine. Svojega pridobljenega znanja in bistrega uma ni egoistično ogradil za sebe.

Pohitel je na Dunaj, kjer si je v višji hotelsko-gostilničarski šoli pod vodstvom priznanega prof. Hessa pridobil teoretična in praktična znanja. Prof. Hess je v Ivanu Kendi takoj spoznal izredno sposobnega, bistroumnega in nadarjenega moža in ga dekretiral za učitelja hotelsko-gostinske stroke. Iztekel si je kot tak prav hitro vidne uspehe in zasluge. Duša uspelih kuharskih in servirnih tečajev v letih 1907—1910, ki so se vršili v Ljubljani, je bil Ivan Kenda.

Tako kot še danes, so bile prilike za gostinski poklic pri nas tudi tedaj dokaj težke. Boril se je za obstanek z žilavo odpornostjo. Morda ga je prevneto udejstvovanje v organizacijah, tečajih in predavanjih preveč okupiralo in mu dalo že kar početkom njegove življenjske poti okusiti staro resnico, da je nehvaležnost plačilo sveta. Med tem mu je nepričakovano prispela ponudba bolgarske vlade, da naj pride v Sofijo kot strokovni učitelj na hotelsko-gostinsko šolo, ki se je ravnokar ustanovila. Prof. Hess ga je kot takega priporočil. Odločil se je. Naenkrat ga vidimo v Sofiji. Iz šolskega katedra se je seznanil tam ne samo s stanovskimi krogi, marveč tudi z vsemi ličnostmi bolgarske prestolice. Žel je polno priznanje. Postal je zakupnik več največjih hotelov, kavarn in restavracij v Sofiji, ki so se pod njegovim vodstvom povzpela do najlepšega ugleda in razvoja.

Iz Sofije se je Ivan Kenda vrnil ob prevratu leta 1918. domov. Hre-

Vlaganje prijav za zgradarino

Prijave za zgradarino je glasom rešitve ministra financ od 23. IX. t. l. vlagati od 1. do 30. novembra.

penenje po ožji domovini ga je izvabilo. Kupil je na Bledu graščino z jezerom, hotele Malnar (po njem preimenovan Parkhotel), »Europo«, »Triglav« in več vil kot dependance. Bled je z njim in njegovo pridno soprogo kot hotelsko gospodinjjo, dobil gigantsko gonilno silo k napredku in splošni preureditvi. Vse ceste, vse ulice, drevoredi, moderne stavbe hotelov, penzionov in vil, ves Bled kot urejeno letovišče svetovnega slovesa, diha živ spomin na Ivana Kendo. Težko si je zamisliti Bled brez njegovega ogromnega dela, ki ga je zanj žrtvoval Ivan Kenda.

Optimist, kakršen je bil skozi vse svoje življenje, je investiral vse kar je imel za prezidavo starih in gradnjo novih hotelov in letoviških naprav. Lahko bi se zabubil v komodno privatno življenje. Premoženje mu daleč zadošča za golo brezskrbno vzdrževanje družine, toda človeku ne sme biti to cilj, temveč mora vztrajati, delati, a se ne od dela odtegovati, je mnogokrat dejal. Njegov vzgled je kot neodoljiva sila zajel vso njegovo okolico. Ivan Kenda je bil idealist, dajal je samega sebe splošnosti, a največ Bledu. Mnogi ga niso razumeli. Nešteto je imel zaprek, ki jih je moral z njemu lastno energijo prebroditi. Vse življenje mu je bilo borba. Kakor si morajo vojskovodje priboriti čisto vsako ped zemlje, da pridejo do zmage, tako vidimo v njegovem izživljanju te stremiljenje, da realizira lastne ideje, ki jih je bil do neizčrpljivosti bogat. Morda je živel eno stoletje prehitro.

Ivan Kenda je bil mož močne volje, ni klonil in si ni pustil zlomiti duha niti tedaj, ko ga je nesrečni čas nerazumljivih razmer v sredi njegovega razmaha materialno mučil in ga dobesedno vrgel na ruševino. Zopet bi se bil vzpostavil, saj mu uma, bistre glavne, širokega znanja in izkušenosti niso mogli odvzeti s popisom premičnin in nepremičnin, ki so zajemale kot žive stvari, ko so jih trgali od njega... Toda nesrečni slučaj mu je oropal življenje.

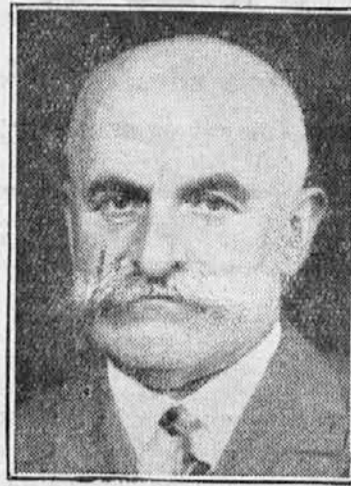
Pokojnika smo našli v vseh gospodarskih organizacijah. Če so bile v mrtvilo jih je oživel k delu, če jih ni bilo jih je ustvaril. Uglajen, oblikovan in verziran v vsakem pogledu se je znal kretati z občudovanja vredno dovršenostjo. Nova doba, doba sistematičnega delovanja je z njim nastopila v tujsko prometnih organizacijah. Prav posebno pa se je posvetil javnosti, ko je bil blejski župan. Ni se vsiljeval v ospredje, temveč iskali so ga in mu nalagali nova bremena. »Pa dajte, če ni drugače« je dejal in se v požrtvovalnosti izčrpaval. Nikdar ni bil truden. Mladeniška svežost je vela vedno od njega. Prevzetnost mu je bila tuja. Izreden socialni in moralno visoko ugleden položaj ga ni nikdar motil v njegovi ljubeznivosti in uslužnosti. Kdorkoli se je obrnil na njega, mu je bil, posebno v pogledu hotelsko-gostinske stroke, dragocen svetovalec.

Zgodovina našega gostinstva in hotelske industrije beleži Ivana Kendo na najvidnejše in nepozabno mesto. Prijatelji in tovariši njegovi, ohranimo ga v spominu časti in slave!

Pokoj in mir naj bo njegovemu duhu! Z družino njegovo pa delimo naše iskreno sožalje! C. M.

Gostilničarji in gostilničarke, oklepajte se svojih gostilničarskih organizacij, ker le te vam pomagajo v sili!

† Jakob Kunstelj

Pri isti nesreči, kjer je g. Ivan Kenda izgubil svoje življenje je tudi podpredsednik gostiln. združenja na Bledu gosp. Jakob Kunstelj izdihnil svojo plemenito dušo. Pokojni je bil posestnik, gostilničar in trgovec iz Gorja pri Bledu ter ugleden stanovski tovariš. Z velikim zanimanjem je sledil razvoju stanovske organizacije ter se pridno udeleževal vseh sestankov in zborovanj. Rodil se je v Poljščicah pri Ormožu ter dovršil Kmetijsko šolo na Grmu. V Gorjah je bil med ustanovitelji domačih gospodarskih in prosvetnih društev. V Kmetijskem društvu je vodil poste nad 20 let. Pred leti je bil imenovan tudi za župana. Sokolsko društvo pa ga je izvolilo za starost. Istočasno ko so pokopavali njegovega tovariša g. Ivana Kenda so izročili materi zemlji tudi g. Jakoba Kunstelja, kremenitega značaja in našega uglednega stanovskega borca. Številni užaloščeni družini izrekamo naše sožalje!

Izredna skupščina Državne zveze

Po sklepu redne skupščine v Skoplju, se je vršila dne 7. oktobra v prostorih trgovsko-industrijske zbornice v Splitu izredna skupščina, kateri so prisostvovali odposlanci vseh banovinskih zvez in združenj za zbornična področja. Zvezo gostilničarskih zadrug je zastopal g. Miro Peterlin, član zvezne uprave iz Kranja z ravnateljem g. Petelnom. Kakor rečeno, udeležba je bila polnoštevilna. Točno ob napovedani uri je predsednik Državne zveze g. Bogdanović pozdravil prisotne ter pozval delegate, da iznesejo glasom dnevnega reda svoje predloge, opažanja, kakor tudi kritike. Posebno ga veseli, ko lahko ugotovi polnoštevilni odziv, kar daje najboljšo jamstvo za skupno in složno delo, ki edino lahko koristi gostiln. staležju. Pozdravil je tudi prisotne novinarje in apeliral na nje, da objektivno registrirajo gibanje gostilničarjev v svojem tisku, od katerega zavise mnogi uspehi.

Nato je podal gen. sekretar g. Sekulović obširno poročilo o delu savezne pisarne. Poročal je o borbi, ki jo je Državna zveza vodila z UJMo. Ugotovil je, da je bil uspeh borbe tuda se UJMa ni mogla držati od nje diktirane tarife, temveč se je začela z našim članstvom pogajati glede honorarja. Posebno pozornost je posvetil novi uredbi o obsegu gostinskih pravic, ki bo uredila večji del še dosežaj neresenih vprašanj. Državna zveza je podzela tudi korake glede povišanja banovinskih in občinskih doklad, posebno glede občinskih taks na godbo. Savezna pisarna se je bavila tudi z vprašanjem policijskih taks, ki so vpeljane v nekaterih banovinah, vendar je naletela iz gotovih razlogov od strani pristojnega ministrstva na hud odpor. Seveda je dala savezni pisarni preganjanje šušmarstva mnogo posla, ter je bila pri tem silno agilna Zveza iz dravske banovine, ki je dostavljala številne pritožbe glede šušmarstva, kar znači, da je posebno v dravski banovini na višku brezpravno obratovanje. Pobijal je tudi očitke glede visokih cen na Primorju, kar je povzročilo slab poset iz Češkoslovaške. Povdarjal je veliko

razumevanje g. bana vrbaske banovine, ki je šel združenju v Banjaluki — obsegajočemu ves teritorij vrbaske banovine — vedno na roke ter odklonil z vso energijo vse ovire, ki so stale na poti pravilnemu razvoju tamošnjega gostinstva. Skupščina je vzela s priznanjem poročilo gen. sekretarja na znanje ter izrekla posebno zahvalo g. banu vrbaske banovine. G. Marković iz Novega Sada se je osvrnil na očitke glede visokih cen ter povdaril, da so krive teme različne in mnoge takse. Isto stališče je zavzel g. Pejčković iz Splita, ki je naglasil, da niso povišanju cen krive samo državne, temveč tudi banovinske in občinske takse, ki povišujejo cene za najmanj 30 do 50%. Gostinski obrati znižajo v mrtvi sezoni cene skoro za 50%, toda takse ostanejo skozi celo leto nespremenjene. Turizem se je razvil potom privatne iniciative nekaterih hotelirjev, ki so v svoja podjetja vložili zadnje paro. Mnogi od teh so radi nerazumevanja oblasti propadli ter navaja nekatere konkretne slučaje. Zato bo treba, da se čimpreje uredijo kreditne prilike, da uredi država razmere, ki vladajo v hotelirskem stanu. K besedi se je oglasil tudi delegat iz Beograda govoreč o avtorskih honorarjih ter o brezpravnem obratovanju. G. Pejčković omenja istotako šušmarstvo v Dubrovniku ter ostajajo vsi razpisi oblasti brez vsakega dejstva, ker se nanje ne ozirajo podrejena oblastva. Zahteva, da se prizna gostilničarstvo kot posebna grana našega gospodarstva in priporoča lepo harmonijo, ki naj vlada med Putnikom in med hoteli. Na dnevnem redu je bila tudi sprememba pravil, zakar pa je glasoval samo 1 član, vsled česar so ostala pravila nespremenjena. Nato se je sprejel soglasno tudi proračun Državne zveze za tekoče poslovno leto. Prihodnji državni kongres se bo vršil v Novem Sadu, nakar se je prišlo k zadnji najvažnejši točki dnevnega reda, to so samostojni predlogi poedinih članov. Kot prvi je iznesel predloge delegat naše zveze in zahteval, da se izda glede uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov v kolikor se tiče vaškega gostilničarstva posebno tolačenje, ker po sedanjih stilizaciji uredbe ne more biti teh ugodnosti nihče od gostilničarstva deležen. Zemljarina je tudi pri najmanjšem gostilničarju mnogo nižja, kakor pa pridobnina in zgradarina, zato je treba izdati tako tolačenje, da se omogoči tudi tem vaškim gostilničarjem, ki so v ogromni večini bolj kmetovalci kakor gostilničarji, zaščita. Mnogo je omenjal o šušmarstvu, ki je v dravski banovini silno razpaseno in ki se pojavlja v vsakršni obliki. Omenja prodajo vina nad 5 do 10 litrov, ki obstoja sicer samo po zakonu, v praksi pa se nihče ne drži te meje, temveč vse pije in navzkrižem prodaja, tako da ni nobene razlike med gostilničarjem, ki plačuje davke in med šušmarjem. Omenja poseganje trgovcev v našo obrt, ki pod krinko »originalno zaprtih steklenic« prodajajo vino in žganje v najmanjših količinah, prireajo celo zabave z godbo, imajo napravljena kegljišča in prostore za balinanje, katerih se udeležuje celo uradništvo. Omenja neosnovanost uredbe o pomožnem gostinskem osebju, v kolikor se tiče dajanja obvezne napitnine, ki je v večjo škodo kakor v korist turizma. Zahteva novelacijo te uredbe v tem smislu, da se sme obvezna napitnina pobirati le tam, kjer se oddaja celodnevna penzija in pa prenočišča, dočim se naj konzum v lokalni osvoboditi vsake obvezne napitnine. Važna je bila tudi razprava o obdavčitvi gostilničarstva, posebno kar se tiče glede pridobnine in zgradarine ter stavlja zahtevo, da se tudi zgradarine odmerja po davčnih odborih in da se da možnost pritožbe na reklamacijske odbore. Zahteva za gostilničarje, ki so istočasno kmetovalci, da se jim dovoli na njihovem posestvu primerno število prašičev lastne izreje, ne da jim bilo treba plačati davek na poslovni promet. Iznaša tudi zahtevo po ustanovitvi lastnega kreditnega zavoda, da se poceni kredit našemu gostinstvu, posebno onemu, ki je podlaga

tujskega prometa in da se istočasno pomaga s ceneni krediti povzdigi podeželskega gostilničarstva. Izjavlja, da bo predložil na popoldanski seji savezne uprave tozadevni zvezni predlog, ki naj bi se vzel v pretres, da se čimprej pride do ustanovitve lastnega kreditnega zavoda. Omenja tudi predloge o železniški prevoznici tarifi ter o deviznih težkočah, ki se pojavijo vsako leto ravno takrat, ko je sezona v polnem razmahu, vsled česar trpi donos turizma. Zahteva novelacijo zakona o zaščiti delavcev, posebno v kolikor se tiče določil plačevanja nadur odnosno nočnega dela žensk, ker se s tem onemogoča zaposlenje natakarič preko 10. ure zvečer in glede določil učencev, katere vzdržujejo gostinski podjetniki, ne da bi imeli isti od svojih učencev vsled navedenih predpisov kake koristi.

G. Petković iz Dubrovnika se strinja z izvajanjem predgovornika in se priključuje zahtevi za izpremembo uredbe o pomožnem osebju ter uredbe o minimalnih mezdah in kolektivnih pogodbah. Stoji na stališču, da se naj vprašanje za služka našega osebja določa na podlagi minimalnih mezd, kar se mora seveda rešiti še pred poletno sezono. G. Vukmanović iz Beograda daje obširno pojasnilo o zahtevah, ki so jih stavili uslužbenci v Beogradu, s katerimi so vodili razgovore, vendar ni prišlo do nikakega pozitivnega rezultata. Odbiti so bili vsi zahtevki nameščencev ter so gostinski podjetniki v Beogradu soglasno odklonili vsak kolektivni ugovor. Res je, da so se nameščenci pripravljali na štrajk, ki pa je ostal samo v početku in brez vsakega dejstva. Zahteva, da se pri izdelavi zakonov socialne pravice zasliši tudi one osebe, katerim donajajo zakoni samo obveze. G. Marković stoji na stališču proste pogodbe med delodajalcem in poslojemalcem in odklanja kolektivne pogodbe. Govori o omejitvi dela o ženskih osebah preko 10. ure zvečer in o prostih nedeljah za učence. G. Klarič iz Osijeka poziva skupščino, da vztraja odločno na zahtevi uvedbe pavšalne trošarine na vino in žganje, kateri se protivita le savska in dravska banovina. Omenja večjo konkurenčno sposobnost gostilničarja iz dunavske banovine, kjer je uvedena pavšalna trošarina, napram gostilničarju savske banovine, ki mora od vsakega litra plačati trošarino in biti pod stalno kontrolo oblasti, dočim se na šušmarje ne ozira.

S tem je bila izredna skupščina zaključena, nakar so se ta in še druga vprašanja podrobno razpravljala na seji uprave, ki je zborovala dva dni. Vsi zaključki skupščine odnosno seje glavnega odbora se bodo v posebni predstavi izdelali v pisarni Državne zveze in predložili s posebnim priporočilom na pristojna mesta.

Veseli nas, da je ta skupščina pokazala soglasnost v vseh naziranjih in da so se ugotovili nedostatki, ki niso poznani samo nam v dravski banovini, temveč po vseh krajih države. Na žalost ne moremo iznašati vse konkretne slučaje, ki so jih razni delegati obravnavali na seji ali na skupščini in ki kažejo žalostno sliko naše administracije. Ta skupščina pa je pokazala še nekaj, da je organizacija našega staleža tudi v onih banovinah, ki je šla v začetku jako polagoma naprej, skoraj že v polni meri izvršena, za kar gre predvsem zasluga nekaterim stanovsko zavednim tovarišem.

Upamo, da bo bodoči državni kongres v Novem Sadu lahko dokazal, da so kljub raznim oviram gostinske vrste v naši državi trdno povezane, tako da jih tudi razni naši nasprotniki ne morejo omajati.

AVSTRIJA IZVAŽA VINO V FRANCIJO

Kmečka zbornica za Dol. Avstrijo s sedežem na Dunaju, je kupila od siromašnih vinogradnikov 15.000 hl vina, katero bo izvozila v Francijo.

31. oktober mednarodni dan varčevanja

Mestna hranilnica ljubljanska

ima

novih in oproščenih vlog Din 164.000.000.—, ki so vsak čas in brez omejitve izplačljive

Za vse vloge jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Novi predsednik Državne zveze

Na zadnji skupščini Državne zveze je bil izvoljen novi predsednik g. Vladan B. Bogdanović, hotelir iz Skoplja. Skupščina si je izbrala v njegovi osebi veleugledno ličnost južne Srbije, ki je duša vsega nacionalnega in gospodarskega gibanja v vardarski banovini. Rojen je bil dne 12. marca 1894. v Valjevu. V Jagodini je dovršil učiteljsko šolo ter je bil nato postavljen za učitelja v vasi Logovardi pri Bitolju. Po končani svetovni vojni je izstopil iz državne službe ter se posvetil trgovini. Uvidevši veliko potrebo modernih hotelov v Skoplju, je leta 1921. sezidal hotel »Srpski kralj«, poznejša leta pa še hotele »Bristol«, »Moskvo« in »Splendid«. Vse te hotele je vodil skozi 16 let. Toda njegovo delo je bilo še večje in plodovitejše na kulturnem, socialnem in nacionalnem polju vardarske banovine. Takoj, ko se je posvetil hotelirstvu, si je s svojim delom hitro pridobil simpatije in zaupanje gostilniškega stanu ter je več kot 14 let na čelu gostilničarstva vardarske banovine. Po njegovi zaslugi se je ustanovilo združenje gostilničarjev vardar. banov., ki ima 38 poverjeništev. L. 1929. je ustanovil fond združenja gostilničarjev za slučaj bolezni, onemoglost in smrt. Ta fond je tako dobro napredoval pod vodstvom g. Bogdanovića, da so pred 4 meseci kupili krasen dom za 400.000 din. Fond pa je pomagal tudi članom v bolezni ter onemoglosti, posebno pa je podprl družine umrlih članov. Za enega hotelirja plačuje fond oskrbo v sirotišnici v Beogradu. G. Bogdanović pa se ni pri svojem delu omejil samo na ozek delokrog svojega združenja, temveč je z vso agilnostjo in vestnostjo zastopal idejo združitve vseh gostinskih podjetij v državi ter mnogo pripomogel k ustanovitvi Državne zveze. Lahko trdimo, da je bilo gostilničarstvo v vardarski banovini le po zaslugi g. Bogdanovića, izmed vseh, razen naše banovine, prvo organizirano v svojih strokovnih organizacijah, ki niso poznate pred obrtnim zakonom obveznih stanovskih organizacij. Že iz tega se vidi v zadostni meri silna stanovska iniciativa, ki je podprla idejo združitve vseh konstruktivnih sil našega stanu v državi, da se lažje postavi v bran proti — lahko bi rekli — vsakodnevnim novim tegobam, ki so se

nam nalagale. Ker je bilo v združenju ki je nastalo šele leta 1932., ko se je začel izvajati novi obrtni zakon, še mnogo dela, je g. Bogdanović iz ljubezni do svojih tovarišev, katerih ni hotel zapustiti, odklonil pri zborničnih volitvah ponujeno mu mesto, ki ga je imel od ustanovitve trgovske zbornice v Skoplju. Značilno pri tem je tudi to, da si je za svoj stalež v vardarski banovini, ki šteje nekaj nad 2.400 članov priboril pri zbornici samostojni gostinski odsek, ki šteje kar 12 članov. Poleg svojega obširnega strokovnega delovanja je sodeloval pri vseh gospodarskih izložbah, pomagal pri zgradbi dveh Sokolskih domov, ter je član uprave Sokola Skoplje III. Njegova velika socialna skrb za siromake južne Srbije se zrcali posebno z ustanovitvijo Dijaškega doma »Kralja Aleksandra I.«, ki ga je ustanovil s 6 tovariši in ki ima danes 127 dijakov, ki dobivajo hrano, stanovanje in obiskujejo gimnazijo, učiteljsko šolo, trgovsko akademijo ali pa obrtno šolo. Vzporedno z delom v gostilniški organizaciji pa se je s posebno vnemo vrgel na organizacijo tujkega prometa ter je ustanovitelj in istočasno predsednik prvega turističnega društva »Jug«, ki ima svoje podružnice v 16 krajih južne Srbije. Samo za prospekte je to društvo izdalo preko 300.000 din ter je radi povzdige planinarstva zgradilo tri planinske kočice s 85 posteljami. Naravno, da se udeležuje kot občinski svetnik tudi v upravi mesta Skoplja in je bil imenovan že od vsega početka za svetnika v banovinski svet. Končno naj še omenimo, da je ustanovitelj Rotary kluba, kar veliko znači.

S tem smo predstavili našemu članstvu novega predsednika Državne zveze, ki je že v kratki dobi svojega predsednikovanja pokazal svoje velike sposobnosti in inteligenco ter navdušenje za nepristransko v resnici tovariško vodstvo tako velike organizacije, kakor je državna zveza, ki predstavlja pred centralnimi oblastmi ves gostinski stalež naše kraljevine. Želimo g. predsedniku Vladanu Bogdanoviću mnogo uspehov ter mu obljublamo zvesto in požrtvovalno sodelovanje, tako da bo našel v nas, kakor vedno vnete in neustrašljive borce za pravilno in ugodno rešitev onih nalog, ki so na delovnem programu in ki so istočasno od življenjskega pomena za nadaljni obstanek našega stanu.

Jubilej mariborskega združenja

Združenje gostilniških podjetij v Mariboru je dne 17. avgusta t. l. obhajalo 55. obletnico svojega obstoja s primerno proslavo, ki se je vršila v beli mali dvorani velike »Union-ske« dvorane v Mariboru. Proslava sama je bila namenjena najožjemu krogu članstva združenja in je bila radi današnjih težkih gospodarskih prilik in razmer, v katerih se gostinstvo nahaja, izključno internega in solidnega značaja, brez ikakega pompa itd.

Predsednik združenja gospod Klešič Aleksander je otvoril svečanost s prisrčno dobrodošlico vsemu navzočemu članstvu, vabljenemu predsedniku zveze g. Majcenu Cirilu, številnim zastopnikom tiska in svoj-

cem članstva. Takoj nato je prešel na historijat ustanovitve današnjega združenja od njega pričetka dalje ter izvajal sledeče:

V letu 1882. so takratni gostinski podjetniki mesta Maribora pokrenili akcijo za ustanovitev lastnega strokovnega združenja. Po iniciativi gostilničarjev in mestnega sveta mariborskega je bila sklicana za dan 25. septembra 1883. leta ustanovna skupščina, ki je potekla v najlepšem redu in največjem soglasju med navzočimi, kar je razvidno iz aktov, ki so vloženi v arhivu Deželne vlade za bivšo Štajersko v Gradcu. Po podatkih Zbornice za trgovino in obrt v Gradcu in glasom listin, ki se pri tej Zbornici nahajajo v arhivu, sledi, da je takratna zadruga obstojala in sicer na dan 17. decembra 1883. leta iz sledeče vrste članstva: 125 gostilničarjev, 11 kavarnarjev, 28 točilcev in proizvajalcev žganja ter kisa in 2 sodavičarjev, torej skupno iz 166 članov. K zadrugi so spadali takrat tudi ribiči, bilo pa ni nobenega. Naslov je bil: Zadruga aprovizacijskih obrti v Mariboru (Genossenschaft der Approvisionierungsgewerbe). Prvi njen izvoljen predsednik je bil M. Jošt, gostilničar v Mariboru.

V letu 1893. je bila zadruga vknjižena — registrirana pri Zbornici za trgovino in obrt v Gradcu pod imenom Zadruga nerokodelskih aprovizacijskih obrti v Mariboru (Genossenschaft der nichthandwerksmäßigen Approvisionierungsgewerbe). Na glavni skupščini dne 5. septembra istega leta pa se je sklenilo, da se dotakratni naziv izpremeni v Gostilničarsko zadrugo v Mariboru. Ta prenaziv je bil z odlokom 30. aprila 1894 sprejet in potrjen po takratnem c. kr. namestništvu v Gradcu. Ob priliki zadnje redne skupščine je bil izvoljen predsednikom K. Stucher, gostilničar v Mariboru. Točnejši podatki o delovanju zadruga in sicer od pričetka pa do prevrata dalje žal niso znani, ker se je dosti arhiva izgubilo, dosti pa menda uničilo. Le ta bi znal marsikaj zanimivega povedati.

Po zaključitvi svetovne vojne v letu 1918 oziroma njega prevratu, se je zadruga ponovno preimenovala in sicer v Zadruga za splošno gostilničarsko obrt v Mariboru. V letu 1924 je bila po iniciativi takratnega in sedanjega predsednika Klešiča ustanovljena Gostilničarska obrtno-nadaljevalna šola na področju zadruga same, ter je štela v prvem letu 18 vajencev. Pouk serviranja je prevzel gospod Klešič sam, ter vrši istega še danes.

V letu 1931 je izšel novi obrtni zakon za vso državo. V letu 1932 ob priliki registracije gostinskih obrtov na podlagi novega obrtnega zakona se je dosedanji naslov zadruga ponovno preimenoval in sicer v Združenje gostilniških podjetij v Mariboru, katerega nosi še vedno. Popravila oziroma na novo so se sestavila tudi pravila združenja, osnovno predpisom obrtnega zakona.

V letu 1934 je uspelo po dolgi borbi in energični zahtevi pridobiti v mestni svet dva zastopnika in sicer takratnega predsednika združenja Valjaka in bivšega predsednika Oseta Andreja. Pod vodstvom predsednika Valjaka in ob sodelovanju člana uprave Klešiča ter tajnika Jenka, se je ob priliki prireditve Mariborskega tedna priredila gostinska raz-

stava v večjem obsegu, ki je odlično uspela.

V letu 1935. smo dobili v upravni svet pri Zbornici TOI v Ljubljani svojega zastopnika v osebi hotelirja Zemljiča Franca, ki je uspešno zastopal interese gostinstva. V tem letu sta bila ustanovljena tudi poseben davčni in reklamacijski odbor, v katera so bili izvoljeni člani združenja, kar je tembolj pomembno, ker so se preje davčni interesi gostinstva vse preveč problematično in površno obravnavali. Tudi se je v tem letu praznovala 10-letnica ustanovitve lastne obrtne strokovne šole.

V letu 1936 je bil ob priliki volitve svetnikov v Zbornico TOI v Ljubljani izvoljen član uprave združenja Šerec Josip, v občinski svet pa je bil imenovan Zemljič Franc.

Pod vodstvom predsednika Klešiča in tajnika Jenka, se je priredila na »Mariborskem tednu« druga gostinska razstava, ki je dobro uspela. Združenje se je tudi odzvalo v gotovo odličnem sodelovanju pri gostinski razstavi ob priliki Gostilničarskega kongresa v Ljubljani.

Od ustanovitve pa do konca leta 1936 so predsedovali zadrugi: Leta 1882 M. Jost, gostilničar, leta 1893 K. Stucher, gostilničar, leta 1907 Ivan Sauer, gostilničar, leta 1908 Franc Roschanz, gostilničar, leta 1923 Alojzij Käfer, kavarnar, leta 1923 še Aleksander Klešič, kavarnar, leta 1926 Konrad Znuderl, gostilničar, istega leta še Adolf Spatzek, gostilničar in Henrik Senekovič, gostilničar, leta 1927 Andrej Oset, hotelir in restavrater, leta 1930 Franc Zemljič, hotelir in restavrater, leta 1931 Andrej Oset, hotelir in restavrater, leta 1932 Gjuro Valjak, restavrater in od leta 1936 dalje Aleksander Klešič, restavrater in kavarnar.

V smislu sklepa redne letne skupščine združenja z dne 17. marca letos, se je soglasno sklenilo za priložnost 55 letnice obstoja združenja odlikovati zaslužno članstvo z diplomami, kar se je storilo na dan proslave same in sicer so prejeli častne diplome: Tschelig Josip, gostilničar in pivovarnar za 45 letno članstvo, Franc Zokaly, gostilničar in mesar za 44 letno članstvo, Crippa Julij, gostilničar in tvorničar za 43 letno članstvo, isto gospa Woch Marija, gostilničarka in posestnica, ter Käfer Alojzij, kavarnar in posestnik za 41 letno članstvo.

Za 30 letno članstvo je prejel diplomu gospod Lahajner Alojzij, gostilničar in posestnik, za 25 letno članstvo Lorber Josipina, gostilničarka in posestnica. Za nepretrgano preko 20 letno članstvo so prejeli diplome: Gjuro Valjak, restavrater, Kumer Roza, gostilničarka, Jančar Pavla, hotelirka, Spatzek Adolf, gostilničar, Račič Ivana, restavraterka, Skaza Josipina in Lah Apolonija, gostilničarki.

Za 15 letno nepretrgano članstvo pri Združenju pa: Mavrenčič Josipina, gostilničarka, Povodnik Josip, hotelir, Klešič Aleksander, kavarnar in restavrater, Vlahovič Ljudevit, gostilničar, Verzel Marjeta, gostilničarka, Birtič Ernest, gostilničar, Strehar Alojzij, kavarnar, Vollgruber Kristina, kavarnarica, Paulič Terezija, gostilničarka, Hönigman Ivan, gostilničar, Marek Josip, gostilničar, nadalje gostilničarka Ivič Otilija, Zelzer Roza, Nekrep Marija in Glanz Magdalena ter hotelirka Friedl Josipina ter Verzel Franc, gostilničar in Šerec Josip, kavarnar.

Za 10 letno nepretrgano članstvo: gostilničarke Achtig Antonija, Koštomaj Marija, Golob Matilda, Nekrep Marija II., Kovač Ivanka, Vrabl Marija, Dabringar Josipina, Jurgec Marija, Riedl Marija, Rapoc Terezija, Plauc Milka, Šum Cilka, Rosenberger Vilma, gostilničarji: Zorič Ante, Resnik Ivan, Kosič Anton, Vernek Julij, Kapitanovič Jakob, restavraterji: Lisjak Alojzij, Emeršič Anton, Kimeswenger Ivan, nadalje kavarnar Slavec Ivan, Golob Katica in Spatzek Ana.

Predsednik gospod Klešič je osebno izročil vsakemu poedinemu članu s primernimi čestitkami diplome.

Predsednik zveze gospod Majcen Ciril je v dobro zasnovanem in toplu

občutenem govoru čestital odlikovancem ter orisal v splošnem vse tegobe, težkoče itd. gostinskega stanja, ki jih je imel in ki jih ima prenašati ter bodril na boljšo bodočnost, ki enkrat tudi gostinstvu mora posijati.

Ob tej priliki se je ustanovil s prostovoljnimi prispevki članstva in diplomirancev posmrtninski fond združenja, v katerega se je nabrala prav čedna vsota, ki naj bo podlaga nadaljnji zamisli tega.

Po tem aktu sledeči prosti in neprisljeni zabavi članstva je končala proslava 55. obletnice ustanovitve združenja, ki naj bo nekak mejnik za preteklost in upanje za boljšo bodočnost gostinstva našega lepega Maribora.

Kletarski tečaji

Zveza priredi v mesecu februarju na Banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru 6 dnevni kletarski tečaj. Stroški za stanovanje in hrano znašajo za udeležence 25 din. Enkratna vpisnina odnosno učnina pa znaša samo 25 din. Ponovno pozivamo članstvo, da se pravočasno prijavi in sicer najkasneje do 31. decembra t. l. V tečaj se sprejme samo 20 prijavitelcev.

Dopis iz ribniške doline

Jesensko deževno vreme me je prisililo prijeti za pero in se vam v prvi vrsti zahvalim za priobčeno »V starih zlatih časih...«

Kakor iz tega posnemam, je bil gostilničar že od nekdanj nič drugega kot davčni eksekutor, ki mora zbirati le dohodke za državo in samouprave. Zato pa se zelo milo vidi, če se gostilničarja na marsikaterem uradu prezirljivo sprejme.

Ker se je pa že na več krajih govorilo o tej nesrečni denarni krizi, se je tudi v Kranju sprožila misel, preskrbeti gostilničarjem cenen kredit. Če že imajo drugi stanovi svoje denarne zavode, naj bi se tudi za gostilničarje ustanovila gostilničarska kreditna zadruga. Trgovci imajo več zavodov in to vsled tega, ker imajo širši delokrog. Gostilničarji pa nimajo nobenega lastnega denarnega zavoda, ter so tako med druge stanove pomešani. Če se je tedaj uvedla organizacija kredita za vse ostale gospodarske panoge, se mora tudi za gostilničarje najti pot, da pride potom lastnega zavoda do cenene kredita. Na ta način bo imel gostilničar priložnost izposoditi si na kratko dobo denar, ter si bo lažje nabavil pri vinogradniku pristno kapljico, mesto da kupuje razno mešanico pri trgovcu. Naj se o ustanovitvi take kreditne hranilnice začne razmišljati in tudi razpravljati.

Treba pa je odpraviti še drugo nadlogo. Če se prenese od očeta na sina gostilniška pravica, pride takoj komisija, ki stane mnogo denarja. Čemu to? Pravijo, da je namen teh ponovnih pregledov ta, da se zanikrne gostilne ukine. Ali bi ne bilo boljše, če se napravi zakon, da se mora vsaka gostilna, ki nima primernih lokalov, zapreti. Na ta način bodo prej izginile slabe gostilne; kakor pa potom teh komisij, ki so, kakor sem že gori omenil, silno drage. Imamo tudi slučaje, da je v kaki vasi prav dobra gostilna in da ima še precej gostov. Iz same nevoščljivosti pa se domisli sosed, da bi bilo tudi njemu dobro imeti gostilno in mu jo je lahko dobiti, ker je prijatelj župana in somišljenik vladajočega odbora. Ko vidi drugi sosed, kako je navedeni lahko dobil gostilno, zaprosi še on in tako imamo naenkrat v vasi, kjer je bila preje dobra gostilna, kar tri slabe gostilniške.

Trgovska hiša z gostilno, mešarico, zalogo piva, z 2 postranskima obratoma in nekoliko zemljišča, se zaradi bolezni lastnika ugodno proda. Hiša stoji na prometni točki v večjem mestu dravske banovine in se lahko takoj proda z vso opremo. Vprašati upravo »Gostilničarskega vestnika«.

Gostilničarji, gostilničarke!

Oddajajte svoje hčere le v enoletno pod državnim strokovnim vodstvom stoječo Gospodinjsko šolo za gostilničarske gospodinjice v Ljubljani, Privoz 11.

Šola nudi popolno izobrazbo za splošno gospodinjstvo in za strokovno vodstvo gostiln.

Ne zanemarjajte svojega strokovnega šolstva, ki je namenjeno ženskemu gostilničarskemu naraščanju in napredku naših gostiln!

ke obrate, ki so vsi zamazani in prazni. Naj bi bile občine in zadruge o izdaji mnenj za nove gostilniške obrate bolj previdne.

Na deželi bi se moralo gledati nekoliko več na olepšavo kraja. Tako je Gorenjska daleč pred Dolenjsko. Naj se vendar nekoliko gleda na nasade, klopi in na udobna stranska pota in stezice. Kjer je tekoča voda naj se napravi tudi kopališče. Poznam velik trg na deželi in župan se drži zelo ponosno, toda kamor stopiš iz banovinske ceste, zagaziš do kolen v blato. Res je, da se nahaja na trgu tega kraja par senčnih dreves, toda vsa so zasekana, lipe pa imajo odlomljene veje, ki štrlijo križem kražem na vse strani sveta. Primanjkuje tudi sprehajališč, čeprav je lega in teren zelo prikladen, tudi tekoča voda je na razpolago, ni pa ne kopališča in tudi ne kopalnih utic in tako ni mogoče vsled nazadnjaške občinske uprave privabiti nobenega tujca v naše kraje. Če pogledaš po trgu in še nekoliko dalje, vidiš, da je navlečene okrog šole in cerkve vse polno šare in odpadkov. Ali ne bi bilo že iz higienskih razlogov nujno potrebno in umestno, da se okrog javnih poslopij napravi red in prostor očedi. Sreska oblastva imajo tedaj dovolj važnih in nujnih nalog, da pripravijo občinske uprave do malo večjega udejstvovanja za olepšanje in modernizacijo poedinih krajev, ki so primerni po svoji okoliščini in podnebnju privabiti tuje goste. Prepričani smo, da bi tako delo imelo več koristi za splošnost, kakor pa če se gleda pri prenosu gostilniških pravic, če ne manjka morda kakka stvar, ki je po uredbi sicer predpisana, ne more pa se jo čez noč radi težkih denarnih prilik nabaviti. Dela je torej dovolj na deželi, primanjkuje samo ljudi, ki bi imeli pravo razumevanje in ki bi bili dalekovidni ter znali občanom pridobivati novih možnosti za njihov življenjski obstanek.

Iz organizacij

Združenje gostilničarjev v Kozjem je imelo 28. VIII. 1937. v gostilni g. Friškovič Marije v Kozjem pod predstvom g. Kolarja Andreja redni letni občni zbor. Temu zborovanju je prisostvoval tudi odposlanec zvezne organizacije, ravnatelj g. Peteln. Po prečitjanju zapisnika je podal tajnik g. Friškovič obširno tajniško poročilo, iz katerega izhaja, da šteje

združenje 69 članov in članic in da je imela zadržna pisarna z zadevami, ki se tičejo gostilničarskega stanja veliko dela. Pri združenju je vpisanih tudi 11 vajencev in vajenk. Iz blagajniškega poročila izhaja, da je združenje imelo 1961.25 din dohodkov in 1795 din izdatkov, tako da znaša celokupna imovina po izplačilu vseh prejšnjih in dolga leta obstoječih dolgov že 1603 din. Blagajnik je opozoril tudi člane na redno plačevanje članarine, da se prihrani nepotrebna pisarija in stroški. Računska preglednika g. Kralj Josip in Leskovšek Franc sta blagajniške knjige pregledala in jih našla v najlepšem redu, nakar se je podelila blagajniku kot celokupnemu odboru razrešnica. Nato je zvezni ravnatelj g. Peteln podal obširno poročilo o vseh aktualnih vprašanjih, ki so se tekom preteklega poslovnega leta razpravljala pri zvezni organizaciji. Pri volitvah je bil izvoljen isti odbor kot v letu 1933. izpopolnila so se le mesta umrlih in odseljenih članov. Na ta način se je odbor nadomestil z gg. Kralj Josipom in Leskovšek Francem. Za namestnika odbornikov sta bila izvoljena gg. Debeljak Matija in Presker Josip. V nadzorstveni odbor pa je prišel g. Bogovič Alojz S tem je bil dnevni red občnega zbora izčrpan.

Dobra napitnina in draga hrana

Crnooka Štefica je bila sprejeta v srednje veliko gostilno kot plačilna natakarka, prav za prav je sama stregla gostom. Imela je dogovorjeno plačo 180 din mesečno ter prosto hrano; pri tem je dobivala seveda tudi nekaj napitnine, kar se je štel med službene prejeme, sicer ne bi bila mogla služiti za tako nizko mesečno plačo. Opravljala je tudi nadure, saj je bila zaposlena od zgodnjega jutra do polnoči, seveda tudi ob nedeljah; enkrat na teden je bila popoldne prosta. Ker je bila Štefica jako mično dekle in ker je znala s svojim ljubkim nastopom privabljati goste, posebno moški svet, ni čuda, da je v gostilno zahajalo čim več gostov; gostilničarju v čast pa moramo tudi povedati, da je nudil gostom izbornu kapljico in postregel s prav dobro jedačo. V kratkem času je gostilna zaslovela tako zaradi brezhibne postrežbe, kakor tudi zaradi prijazne Štefice. Zadovo-

V S A K

nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

TODA VSAKDO

bi moral dati za zdravje letno 100 do 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

onega z rdečimi srci na etiketi iz RADENSKEGA ZDRAVILNEGA KOPALIŠČA SLATINA RADENCI (pri Mariboru)

Ijen je bil šef, ker je imel razmerno mnogo gostov, zadovoljna pa je bila tudi Štefica, ki je dobivala povprečno po 100 din na dan napitnine. Tako je šlo 31 mesecev. Med natakario in šefom ni prišlo ves čas do nikakega nasprotstva.

Po preteku 31 mesecev pa je šef rekel Štefici, da od sedaj dalje ne bo več plačeval po 180 din mesečno, marveč se bo morala zadovoljiti s samo napitnino. Kaj je šefa napotilo k temu ukrepu, se ni dalo z gotovostjo ugotoviti; šef je trdil, da se je »kšeft« poslabšal, kar je bilo ob času obče krize kar verjetno, Štefica pa je trdila, da ji je šef zavidal dobro napitnino. Štefica je bila spočetka seveda ogorčena in nejevoljna, da bi se jej kar na lepem plača reducirala in je to nevoljo povdarjala tudi napram šefu opetovano. Toda šef je ostal pri svojem ukrepu, Štefica je pa še nadaljnjih 25 mesecev stregla gostom, ne da bi bila ta čas prejemala plačo po 180 din mesečno.

V letošnjem poletju pa je šef prevzel restavracijo v nekem letoviškem kraju, kamor je poslal voditeljico, kuharico, služkinjo in Štefico kot natakario, kjer so ostale samo 55 dni. Med tem časom pa je šef svojo prvotno gostilno opustil in prevzel drugo; najel je tudi natakario. Ker restavracija na jugu ni šla, je šef vsa 4 dekleta odpoklical, tri je takoj zaposlil v novoprevzeti gostilni, Štefica pa ne. Rekel je, da je trenutno ne more zaposliti, ker je med njeno odsotnostjo na jugu moral dobiti drugo natakario, ki je ne more kar tako na lepem odslavit; tolažil jo je, naj še nekaj časa počaka, da se bo promet dvignil itd. Štefica je čakala 19 dni, nakar je dobila drugo službo.

S tem pa zadeva še ni bila končana. Štefi je tožila svojega bivšega šefa. V prvi vrsti je zahtevala plačo za zadnjih 25 mesecev po 180 din mesečno, skupaj 4500 d.; navajala je, da je na jugu opravila 220 nadur, za katere je zahtevala 1540 din, t. j. po 7 din od ure. Dalje je zahtevala odškodnino za onih 19 dni, ko je bila brez službe, in sicer za hrano po 30 din na dan, t. j. skupaj 570 din, za izgubo na napitnini pa po 100 din dnevno, kar zneso 1900 din; v celoti je tedaj tožila za 8510 din. Razen tega pa je Štefica v isti tožbi zagrizala, da bo tožila še za odškodnino za 3000 nadur, kar bi dalo po 7 din prav čedno vsoto 21.000 din. To pač niso mačkine solze. Sodišče je prisodilo Štefici samo 1045 din, t. j. odškodnino za onih 19 dni, ko je bila brez službe, to pa zaradi tega, ker ji šef službe ni odpovedal, marveč jo je le »troštal«, da jo bo zopet sprejel. Če bi ji bil šef odpovedal 14 dni poprej, predno je restavracijo na jugu zaprl, ne bi bil imel nikakih obveznosti napram Štefici; če bi ji bil odpovedal oziroma jo odpustil pri prihodu z juga, bi ji bil moral plačati odškodnino samo za 14 dni. Če bi ji pa bil obetal še nadalje, da naj čaka, bi bil moral šef plačati odškodnino za ves čas čakanja, dokler ne bi bila Štefica dobila druge službe. Iz tega se vidi, kako važna je odpoved. Za napitnino je sodišče priznalo na dan samo po 45 din, ker je sedanja natakario kot priča izpovedala, da dobiva v novootvornjeni gostilni samo 40 do 50 din napitnine. Seveda je Štefica takoj pripomnila, da je višina napitnine odvisna tudi od osebe, ki jo prejema, ne samo od osebe, ki jo daje. Za hrano se je določilo po 10 din na dan; kajti po 30 din na dan bi bilo vsekakor nekoliko prehud; kam bi pa prišli ljudje nižjih in srednjih slojev, če bi vsak dan potrošili po 30 din za prehrano.

Kar se pa plače tiče, je sodišče reklo, da je Štefica molče pristala na to, da bo dalje delala samo za hrano in napitnino, ker je po odtegnitvi mesečne plače ostala še celih 25 mesecev v službi. Sploh pa se mora reči, da je 3000 din napitnine na mesec in prehrana zelo primeren dohodek, tako da sodišče tudi po § 212 obrt. zak. ni moglo več priznati.

Glede razsoje o odškodnini za nadure, ki jih je Štefica baje opravila na jugu, pa obrtno sodišče v Ljub-

ljani ni bilo kristojno, ker sodi le glede sporov, ki se tičejo obratovalec ležečih v okolišju tega sodišča.

V starih „zlatih“ časih...

(Dalje)

Za g. Pockom iz Ljubljane je govoril g. Geyer (Aš): Mi se nahajamo v istem srečnem položaju kakor g. predgovornik. V skrajnem kotičku severne Češke imamo naše bavarske brate za sovražnike. Streljaj daleč od nas se nahaja namreč državna meja. Če je lep dan ne vidite pri 80 do 90 gostilničarjih, ki jih imamo v Ašu, niti ene žive duše. Vse roma preko meje na Bavarsko. Za 10 pfenigov se dobi tam pivo, po kateri ceni ga mi ne moremo prodajati. Gostilničarji smo padli na nivo služinčadi. To so strašne razmere. Referat Kuhna je izvrstno izdelan, tako da mu nimam ničesar dodati. Poleg konkurentov čez mejo imamo še druge sovražnike na Češkem. Za kazni, da gostilničarji sploh še živijo, so nam ti sovražniki povečali deželne doklade na pivo.

Zbornični svetnik **Sindhuber** iz Gradca: Kot združni predstojnik v Gradcu ugotavljam, da gre vsako leto 40% gostilničarjev k vragu in da se sčasoma ne bo nihče več našel, ki bi hotel združni predstojnik, število prevzeti. Končno ne bo drugega preostajalo, kakor da začnemo denuncirati osebe, ki nezakonito točijo, ali pa naj nas nastavi oblast za eksekutorje. Mi ne stojimo samo pod pritiskom konkurence trgovin z mešanim blagom, temveč nam škodujejo tudi konzumna društva in delavske organizacije. Cele okraje oskrbujejo z vinom in pivom, dočim gleda gostilničar skozi prste. Take pridobitne in gospodarske zadruga lahko prodajajo vino in pivo, kolikor ga hočejo.

August Miedriak (Krakovo): V imenu združenja v Krakovem pozdravljam zborovanje. Nedostatke, ki ste jih opisali, občutimo pri nas najbolj. Kljub ministerialni uredbi glede »originalno zaprtih steklenic«, cvete nezakonita trgovina s pivom. Pri nas hodijo predstavniki pivovarjen od hiše do hiše ter krošnjarijo s pivom in lovijo odjemalce ter jim pripovedujejo, da je pivo od zdravnikov priporočano. Oblast se za nas vobče ne briga. Lahko vam pokažem dve odločbi glasom katerih je bil gostilničar radi netočnega plačila davka kaznovan s 3.900 K, drugi pa s 1.296 K. Tako se postopa pri nas z gostilničarji.

Nato se je prečitala resolucija, ki je bila enoglasno sprejeta.

Popoldan se je nadaljeval kongres ter je imel g. Kolbeck iz Dunaja referat o spremembi obrtnega zakona. Referat se glasi v izvlečku sledeče: Kakor je beseda strokovna izobrazba med nami jako popularna, tako mi je težko isto na tem mestu utemeljiti. G. predsednik in prvi referent, zvezni podpredsednik g. Kuhu sta v svojem govoru iznesla vse ono, s čimur se lahko utemelji potreba po dokazu strokovne izobrazbe v našem obrtu. Od l. 1885., torej celih 17 let so vse gostilničarske zveze Avstrije, med temi avstrijska gostilničarska zveza, Hostimil iz Prage, štajerska gostilničarska zveza, severno-češka gostilničarska zveza in pred kratkim tudi primorska gostilničarska zveza, zahtevale, da se za nastop našega obrta zahteva dokaz strokovne izobrazbe. V početku je bila ta zahteva vezana več ali manj na našo stanovsko čast, ker smo si rekli: Kaj mora sposoben in moderen gostilničar vse znati? On mora imeti pojem o mesariji, o prekajevanju, nadalje se mora spoznati v dekoraciji, v pohištvi, v kuhni, v kletarstvu in v serviranju. Imeti mora nadalje ono kulnarično sposobnost, ki razveseljuje oko gosta, če pogleda moderno opremljeno mizo. Predno si nekdo pridobi toliko spretnosti in vednosti je treba, da dela v stroki vsaj eno desetletje ali celo več kot učenec in pomočnik. Jasno je, da mora gostilničar vedeti več, kakor n. pr. brivec, pek, čevljar ali krojač, ki imajo že od nekdanj prvenstvo med rokodelci.

Kletarsko društvo v Ormožu r. z. z. o. z.

najmočnejša vinarska zadruga v dravski banovini

priporoča svojo **veliko in stalno zalogo** navadnih namiznih do najfinejših sortiranih vin iz Ormoško-ljutomerskih in Haloških goric

Vina lastnega pridelka 530 članov vinogradnikov
Originalno blago in originalne cene

Stalna evidenca vseh razpoložljivih vin navedenih okolišev pri producentih

Telefon št. 18

Ustanovljeno l. 1898

Kakor rečeno, je bila zahteva po strokovni izobrazbi svoječasno več ali manj vezana na našo stanovsko čast. Tekom časa pa se je razvilo vprašanje strokovne sposobnosti za naš obrt kot eksistenčno vprašanje. Gostilničarstvo je namreč postalo svojina onih, ki so v drugih obrtih spodleteli. S tem ne trpi samo ugled našega stanu, temveč je gostilničarstvo postalo nezanesljiva obrtna panoga, kakor se je pravilno izrazil državni poslanec dr. pl. Stourzh. Na žalost lahko sodim samo po razmerah, ki vladajo na Dunaju in ki so pogosto dovedle do pretresujočih katastrof. V našo obrt vstopajo ponesrečeni trgovci, zidarski mojstri, godbeniki, ljudski pevci itd., katere je njihov prvoten poklic uničil. Ta gospoda si misli, da je delo gostilničarja le v nabijanju sodčka piva in v priklanjanju pred gosti. Prepozno šele spoznajo v kakšni veliki zmoti so se nahajali. Vsled tega nastajajo v našem obrtu gospodarske katastrofe, s katerimi se ne uničuje samo ugled našega stanu, temveč potegne ta nesposobnež brez usmiljenja in brez vsakega oziira tudi svojega kolega - soseda v propast. Da se ne more pri takih elementih izcimiti stanovska zavest je jasno. Vsled pomanjkanja strokovne izobrazbe trpimo moralno in gospodarsko. Po zakonu smo dolžni, da pošljamo skozi vso učno dobo naše učence k rednemu šolskemu poduku. Prvo so Dunajčani, potem pa tudi nekatere po deželske gostilničarske zadruga ustvarile naravnost z navdušeno požrtvovalnostjo strokovne nadaljevalne šole. Poleg tega so se otvorili posebni strokovni tečajji za pomočnike. V načrtu je celo, da se vse poedine tečaje združi vsled velikega števila udeležencev v gostilničarsko visoko šolo. Kakor vidite je naš stan ustvaril svoje strokovne učne ustanove, ki prednjačijo vsem učnim ustanovam drugih poklicev. Takemu v gostilničarskih šolah izučnemu prosilcu pa ni mogoče dobiti gostilničarske koncesije, ker ima prednost oni, ki se ni niti ene minute učil naše obrti in ki postaja vsled tega ne samo nesreča za sebe, temveč tudi za druge. Na koncu je referent stavil zahtevo, da se naj uvede dokaz strokovne izobrazbe v gostilničarski stroki v vseh mestih in trgih, ki imajo več ko 2.000 prebivalcev, kakor tudi v kopališčih in zdraviliščih, odnosno v krajih, kjer je razvit živahen tujski promet.

Sířište (Praga): K referatu si dovoljujem kot odposlanec Ustredny jednota Hostimil dodati nekoliko besedi. Že več let zahtevamo na Češkem, da se mora v krajih z več ko 3.000 prebivalci dokazati strokovno sposobnost, in sicer bi moral imeti prosilec 3 leta učne dobe, 2 leti pa pomočniške dobe. To zahtevo je stavil kot nujni predlog že leta 1899. v državnem zboru naš pokojni stanovski borec Hořiza. Predlog se je sicer obravnaval, ni pa prišlo do sklepa. Proti gostilničarjem, ki izvršujejo brez strokovne izobrazbe gostilničarsko obrt nismo sovražno razpoloženi. Če se ne nahajajo v našem združenju naj ostanejo še nadalje. Zahtevati pa moramo, da se v bodoče gostilniške koncesije ne izdajajo nesposobnim osebam.

Zbornični svetnik **Loacker** (Rankweil): Pri nas se pomanjkanje zakonitih predpisov glede strokovne

izobrazbe še bolj občuti. Kaj naj zahtevamo od kmetov, ki obratujejo v planinskih kočah. Želimo, da mora vsak gostilničar imeti vsaj 1 tečaj za natakario. Ravnokar sem čital v nekem časopisu razsodbo sodišča, ki dokazuje, kako lahko se pregreši proti določilom zakona o živilih. Izvolite sprejeti v končno resolucijo tudi sledečo našo željo: Ugovor združenja malo pomeni. Pri podelitvi gostilniške koncesije naj se uvede poseben postopek glasom katerega naj se komisionelno ogleda prostora, lego lokala itd. in sicer v prisotnosti zastopnikov združenja in občinskega zastopstva.

Njemec (Jihlava): Propast gostilničarske obrti je posledica pomanjkanja strokovne izobrazbe. En sam pogled v najbolj primitivno gostilno dokazuje, kako potrebna je strokovna izobrazba. Na eni strani se gostilničarja veže na gostilniško koncesijo, dočim se ga na drugi strani izroča kot plen vsakemu nepoklicanemu. Na Dunaju so morda boljše razmere, kakor na deželi. Pri nas sta dobila gostilniško koncesijo čevljarski pomočnik in vrtnar, ki se nikdar nista učila v našem obrtu, dočim sta bila dva prosilca, ki sta v obrtu zrasla in bila celo od državne zveze za dolgoletno delo odlikovana — odbita. (Klici: Tako je povsod!) Na deželi silno trpimo vsled konkurence društev, ki pri svojih zabavah prodajajo s pomočjo kakega posredovalca, ki ima gostilniško koncesijo, jedila in pijače. Če se gostilničar pritoži, ga pošilja eno oblastvo na drugo, brez končnega uspeha. Pri nas se smatra tudi vino, ki ga kupi gostilničar, kot davčni objekt, dočim je vino, ki si ga privatna oseba nabavi, davka prosto. S tem se odvzame gostilničarju najboljše konzumenta. Primerno bi bilo, če se opozori g. finančnega ministra tudi na to zadevo. Mogoče bo nam še hvaležen, ker ga bomo spomnili, da je še na nekaj pozabil, nakar bi lahko položil svojo roko.

Združni predstojnik **Koidl** (Salzburg): Pozdravlja v imenu alpskih dežel in se zahvaljuje sklicateljem kongresa. »Mi nimamo od mestne občine Salzburg nobene podpore. Občina je celo odbila prošnjo, da se prepusti združenju prostor za strokovno šolo. Nasprotno pa je dobila grofica Firmian, ki ni imela nobene drugega prostora kakor leseno barako — gostilniško koncesijo. Gostilničarji imajo pač povsod sovražnike, zato je skupnost gostilničarskega stanu neobhodno potrebna, da se enkrat zboljšajo prilike, ki vladajo danes v našem stanu.

Hermann (Liberec): Borba za doseg dokaza strokovne sposobnosti sega že v leto 1855. V našem boju ne smemo popustiti, zato polagam vsakemu poedincu na srce, da strnemo svoje vrste in delamo neumorno z združenimi močmi, da končno vendarle dosežemo predpis o dokazu strokovne sposobnosti.

Hotelir **Brandl** iz Gradca: Zahteva po strokovni izobrazbi ima tudi med našimi kolegi svoje nasprotnike, ki pa se nahajajo v veliki zmoti. Pozdravljamo gospode, ki so si brez izobrazbe na podlagi današnjih razmer pridobili koncesijo ter jih smatramo za svoje kolege, vendar obžalujemo, da si niso mogli izbrati drugega stanu. Proti tem ni naperjena naša borba in to povdarjam, da ne

bo nespornost. Ob tej priliki želim govoriti tudi o protekciji, ki jo izvajajo oblasti, posebno napram damam. Ženske pač imajo jok in smeh, laskanje in priljubljenost v enem žepu. Vse to imponira gospodom pri zeleni mizi. Če pa pomočijo solze še kak lep obrazček, potem imajo dame še lažji posel. Le strokovna izobrazba bi lahko napravila temu svoj konec.

Predstojnik združenja **Josef Rostal** iz Tarnova: Položaj gostilničarjev v Galiciji je posebno težak. Poleg tega, da so pritiskani od raznih specifičnih v Galiciji uvedenih ustanov, morajo plačevati tudi večje davke in doklade, vključno temu, da je prebivalstvo, od katerega se preživljajo, silno ubožno. Posebne doklade se plačujejo pod najbolj različnimi naslovi tudi mestu in policiji.

Predstojnik združenja »spolčenstvo pražskih vyčepníků« (točilcev) **Vilhem Hanner** iz Prage, izvaja sledeče: Kot izučeni natakari poznam od vsega početka boj, ki se ga vodi že preko 20 let za uvedbo dokaza o strokovni sposobnosti. Samo na eno okolnost naj vas še opozorim. Sama uvedba strokovne izobrazbe nas ne bo rešila. Zato naj pojasnim svojo zahtevo na sledečem primeru: Kapitalist poišče ubožnega gostilničarja, ki potrebuje denar ter mu opremi gostilno. Ta obubožani gostilničar ne vodi obrata na svoj račun in svoj dobiček, katerega vtakne v žep kapitalist, pač pa ga oblastvo vodi kot lastnika obrata. Taki slučaj bi bili nemogoči, če bi se vprašalo združenja, ki bi naj dala mnenja, ali naj se podeli koncesija ali ne. Če združenje odkloni prošnjo, potem naj se koncesije tudi ne izdaja. Neki trgovski potnik je imel trgovino, ki pa mu ni mnogo nesla. Zato je zaprosil za koncesijo, ki jo je dobil s pomočjo poznancev in občinskih odbornikov. Gostilna mu je jako dobro uspevala. Ker pa je imel v predmestju še eno hišo, je kasneje tudi v tem posloplju odprl gostilno. Tako ima ta oseba poleg svoje trgovine še dve gostilniški koncesiji, ki jih pa ne izvršuje sama. Radi tega naj se združenje vpraša, če pristane na podelitev gostilniške koncesije ali ne.

Predstojnik združenja hotelirjev na Dunaju **Erhard Hammerand**: Nisem imel namena, da se oglasim k besedi, pač pa so me do tega dovedle izjave g. Brandla, ki je iznesel protekcijo, ki jo uživajo dame pri uradnikih. Združenje hotelirjev lahko pove tozadevno marsikatero zanimivo zgodbo. Hotelirji na Dunaju trpijo posebno pred nezakonito oddajo privatnih stanovanj, ki razpolaga s preko 11.000 posteljami. To šušmarstvo uganjajo same ženske. Združenje vodi proti tem izrodkom ostro borbo, vendar brez uspeha in vse kaže, da se nas hoče izročiti tej ženski gardi na milost in nemilost. Tri leta smo poskušali zama, da bi se preprečilo neki Alojziji Engel oddajo privatnih stanovanj, ki nam je že 10 let šušmarila. V zahvalo za to, da se je preko 10 let posmehovala zakonu, ji je sedaj deželno namestništvo podelilo koncesijo. Magistratnemu podravnatelju sem izročil 52 prijav, med katerimi so bili celo taki šušmarji, ki so imeli kar 8 sob na razpolago. V teh zasebnih prenočiščih se oddaja jed in pijača ter so istočasno skrivališče temnih elementov, ki imajo dovolj vzroka, da se skrivajo pred policijo. Kralj vlomilcev Papakosta je vedno prenočeval pri teh šušmarjih. V nekem kraju n. pr. je imela ga. županja pension s 40 sobami, ne da bi imela kake koncesije, pa je vendar oblast prešla molče preko tega. Zaradi tega vztrajam odločno na stališču, da se uvede dokaz strokovne izobrazbe.

Kot naslednji referent je nastopil podpredsednik združenja iz Dunaja **Anton Schack**, ki je govoril o krajevni potrebi. Med ostalim je izjavil sledeče: V smislu § 18. obrtnega reda mora oblastvo pred izdajo gostilniške koncesije ugotoviti, v koliko odgovarjajo osebni in drugi pogoji prosilca za tako obrt. Ali daje morda potrebne podatke lahko samo občina odnosno policija? Ravno glede zanesljivosti bi bila strokovna izjava združenja bolj važna, kakor

pa od obeh preje označenih uradnih činiteljev, katerim so marsikateri momenti nepoznani, ki bi bili pri izdaji dovolila merodajni. Lahko trdim, da ni glede mnenja o krajevni potrebi nihče drugi bolj sposoben, kakor združenje. Stalna veza združenja s poedinimi člani omogoči, da pozna točen obisk poedine še tako majhne gostilne in da lahko da o gostih, ki tako gostilno posejajo, kakor tudi o donosu poslov najbolj točne podatke. Ali naj končno združenje, ki obstoja iz samih strokovnjakov ne bo sposobno presoditi, če so se upoštevali vsi oblastveni predpisi ali ne? Združenjem bi se morala dati ista pravica, kakor jo imajo občine, ki se lahko pritožijo proti prvostopnim odločbam. (Nadaj.)

NEVREDEN ŠEFOVEGA ZAUPANJA

Rudi je bil po poklicu natakari; včasih je dobil službo jelonoše, včasih je bil plačilni, v mesecu marcu je dobil ponudbo »obra« za neko večjo restavracijo izven Ljubljane, kjer bi bil moral založiti kavcijo 3000 din. Te službe ni sprejel, razloga za to se ni dalo ugotoviti, najbrže ni imel kavcije. Pač pa je bil sprejet v neki restavraciji s 1. majem kot drugi plačilni natakari proti stanovanju, hrani in pranju perila. Nekaj dni potem, ko je že to službo nastopil, pa je dobil od nekega restavraterja ponudbo, da lahko nastopi službo jelonoše in sicer za polletno sezono kakor tudi za pozimi proti mesečni plači 500 din in vsa oskrba. Ker pa je že imel v L... službo, ni sprejel zadnje ponudbe. Dne 15. septembra mu je bila služba odpovedana za 1. oktober in je tega dne tudi izstopil. Rudi pa je tožil šefa za odškodnino za 3 mesece naprej v znesku 4.500 din, pri čemur je računl, da so njegovi dohodki vredni mesečno po 1.500 din. Zatrjeval je, da mu je šef pri sprejemu zagotovil, da bo po sezoni ostal še nadalje in tudi čez zimo v službi, sicer ne kot plačilni, marveč kot jelonoša in da je ravno vsled tega zagotovila dve mu drugje ponudeni službi odklonil. Da to ni bila istina sledi iz tega, da je prvo ponudbo prejel dne 20. marca in se je moral izjaviti najkasneje do 23. marca drugo pa do 4. maja, kakor je bilo razvidno iz tozadevnih pisem, dočim je on službo v L... nastopil 1. maja. Toženec je zanikal, da bi bil sprejel tožnika v službo tudi za čas po sezoni, pač pa mu je rekel pri sprejemu, da ga bo morda zaposlil tudi po sezoni, če se bo izkazal vrednega. To so potrdile priče; poleg tega so pa tudi povedale, da je Rudi večkrat prišel v konflikt z gosti, da jim je preveč zaračunal, zaradi česar so se gostje pri šefu pritoževali, da ni bil z gosti prijazen, da je s tem škodoval podjetju, da je redno vsak dan prihajal v službo z eno uro zamude itd. Sodišče je seveda tožbeni zahtevek zavrnilo z utemeljitvijo, da ni tožnik dokazal, da je bil sprejet tudi čez zimo; pa tudi če bi bilo to res, je imel šef dovolj povoda, ne samo za 14 dnevno odpoved, marveč za takojšen odpust po § 239 št. 2 in 3 obrt. zak., ker je bil Rudi v službi nezvest, ker se je izkazal nevrédnega šefovega zaupanja in ker je stalno zanemarjal svojo službo.

KAKO JE S TROŠARINE PROSTIM VINOM LASTNEGA PRIDELKA?

Po pojasnilu ministrstva za finance, oddelka za davke z dne 16. junija 1934. št. 48.793 predpisuje odst. 3. sledeče:

»Odst. 2. čl. 14. Uredbe o izvajanju javnih del določeno predpisuje, da mora proizvajalec, če je točilec pijače na drobno ali na debelo, plačevati banovinsko trošarino na vino in žganje, kar pomeni, da so te vrste proizvodnikov podložne kontroli, kakor vsi ostali točilci pijače. Ta določba ni dala takšnim proizvajalcem nikake ugodnosti glede potroška lastnega proizvoda brez plačila trošarine za hišne potrebe in do te nimajo pravice. To pa pomeni, da je vse to, kar se vnese v klet iz katere takšen

ŠIVALNI STROJI skoraj novi in KOLESA prvovrstnih znamk po izredno nizkih cenah naprodaj pri PROMET Ljubljana, Napoleonov trg (nasproti križevniške cerkve) Tudi ob nedeljah dopoldne na ogled

točilec opravlja točenje, podložno kontroli in da se mora plačati trošarino. Vendar klet takega točilca, ki je v vinogradu ali njegovim stanovanjski hiši, kolikor ne stanuje točilec v isti zgradbi, kjer je obratovalnica, ni podložna kontroli niti ni treba, da bi bilo vino in žganje v teh kletih pod pečatom kontrolnih organov, marveč so količine vina in žganja v teh kletih proste in sme takšen prosilec jemati od njih za svoje hišne potrebe brez plačila trošarine. O prenosu iz teh klet v klet za točenje pijače pa se je ravnati povsem po uredbi, kakor je predpisano za vnos vina v klet.»

Tržne cene

Goveje meso I. vrste 12—14, goveje meso II. vrste 10—12, goveje meso III. vrste 8—10, telečje meso I. vrste 14—16, telečje meso II. vrste 14—16, vampi, kg 8, goveja pljuča kg 6, telečja pljuča 12, svinjska pljuča 8—10, telečja jetra kg 20, svinjska jetra kg 12—14, mast kg 18, šunka kg 20, prekajeno meso I. vrste 20, sveže kranjske klobase 12—16, suhe kranjske klobase kg 30—40, surovo maslo kg 28, liter malinovca 18—25, beli kruh kg 4.50, polbeli kg 4, črni kg 3.50, kava Portoriko kg 76, kava Santos 60, kava Rio 54, kava primes 17, riž I. vrste kg 11, riž II. vrste 8, liter namiznega olja 18—24, liter jedilnega olja 14—18, vinski kis liter 3, navadni kis 2, testenine I. vrste kg 12, II. vrste 7, čaj kg 100—160, piščanec kom. 10—20, kokoš 16—28, raca 16—22, gos kom. 35—45, srna kg 12—18, zajec 24—28, jerebica 12, fažan kom. 15—22 din.

Prvovrstno blago!

Cene zmerne!

Marin Barbič

Telefon 29-39

trgovina vina in žganja

Telefon 29-39

Ljubljana — Stara pot št. 11

Zaloga vin: prima dalmatinskih, ljutomerskih in cvička Žganje: tropinovec

Zvezna pisarna ima še mnogo slik »Veselega starčka« na kartonu, na razpolago, ter jih prodaja po 30 din. Poleg tega ima še mnogo razglednic z isto podobo, ter prosimo članstvo, da se pri dopisovanju istih poslužuje

IRMA FERK IN GOSTILNIŠKA KONCESIJA

V svrhu registracije poročamo, da je kr. banska uprava ugodno rešila priziv slovenjegraškega združenja ter razveljavila rešitev sreskega načelstva že pred enim mesecem, da je odločilo še do danes na sreskem načelstvu, da se je gospa Ferka Irma baje mudila v Beogradu, da so se vodili telefonski razgovori in da so prihajali tozadevni brzojavni.

Ko bo končno poslana odločba gospe Ferke Irmi in našem združenju, se bomo še nekoliko zadržali na tej koncesiji. Ali ve o tem g. sreski načelnik?!

PAZITE NA PREDPISE O POBIRANJU BANOVINKE TROŠARINE NA VINO IN ŽGANJE!

Kljub ponovnim opozorilom se dogajajo slučaj, da so gostilničarji zaradi neupoštevanja trošarinskih predpisov preganjani kot tihotapci in občutno kaznovani. Zaradi tega svarimo vse članstvo, da naj bo pri vpletanju in plačevanju trošarin silno previdno, da ne zapade visokim denarnim kaznim. Po teh predpisih mora gostilničar prijaviti kontrolnemu organu prejem vina in žganja

ter mora biti kontrolni organ osebno pričujoč, ko se postavlja sod v klet. Le tedaj, če ne prispe kontrolni organ v dveh urah po prijavi sme točilec sod postaviti sam v klet. Če hoče gostilničar dati zapečateni sod na pipo, mora to prijaviti kontrolnemu oblastvu in plačati za ta sod tudi ustrezno trošarino. Če ne pride kontrolni organ v 6 urah odkar se je zahtevalo odpečatenje soda in plačala trošarino, tedaj lahko točilec postavi sod sam na pipo.

Postopajte točno po teh navodilih, ker se na razne izgovore banske uprave ne ozira.

PREGANJANJE TIHOTAPCEV PO LETEČI KONTROLI

Banska uprava je vpeljala, kakor poznano, leteče kontrole v svrhu pobiranja tihotapstva. Hotela je s tem preprečiti dovoz in prodajo nezatrosarinjenega vina, kar pa je po obstoječih trošarinskih predpisih popolnoma izključeno. Mi smo že takoj v početku bili v dvomu o uspešnosti te kontrole, kar se je tudi tekom njenega poslovanja pokazalo. Kontrola v resnici zaustavlja vozove z vinom ter vprašuje voznike, kaj in komu peljejo vino, vendar je to vpraševanje brezpredmetno če je voznik, ki ni točilec na drobno vinogradnik ali druga oseba, ker za te ne veljajo trošarinski predpisi. Zato se je ta kontrola osredotočila zopet na gostilničarje, kar smo že v naprej prerokovali.

Torej kljub leteči kontroli, ki tudi nekaj stane, se tihotapstvo z vinom in žganjem vrši v neomejenem obsegu, v prvi vrsti na škodo gostilni-

čarstva, kateremu, je posvečena od kontrolne oblasti posebna pozornost. Čudimo se le, da banska uprava ne uvidi potrebe revizije svojega stališča, in ne sprejme onega načina pobiranja pavšalne trošarine, kakor je uvedena v vseh banovinah razen v naši in savski banovini. Ne vemo, zakaj se banska uprava obotavlja sprejeti kot odplačilo za trošarino znesek, ki ga predvideva proračun? Če bi bila oproščena kontrola nad gostilničarji, potem bi vendar organi lažje preganjali one šušmarje, ki v vseh mogočih oblikah prodajajo vino ne da bi plačali banovinsko in občinsko trošarino ter drugih davkov. Tako pa je tudi leteča kontrola dokazala kot upravičeno našo domnevo, da gre vsaka poostritev kontrole le na račun gostilničarskega stanu.

ALI JE LASTNIK GOSTILNIŠKE KONCESIJE LAHKO PRIJAVLJEN PRI SVOJEM POSLOVODJI ZA UČENCA?

Ministrstvo trgovine je s svojo odločbo II. br. 36.799/U z dne 30. septembra odgovorilo, da ni po obrtnem zakonu ovire, da bi se oseba, ki vsled pomanjkanja strokovne izobrazbe izvršuje svoj obrat potom sposobnega poslovodje ne mogla izučiti gostinskega obrta pri svojem poslovodji. Seveda mora biti dejansko v obratu zaposlena in najprvo prijavljena pri združenju kot učenec, potem pa kot pomočnik.

Ivan Rozina

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, solskih, študijskih in umetniških barv — Firneži, laki, steklarski in mizarjski klej, šelak, spirtni denat., lužila »Arti«, tuši, pastele ter sploh vse slikarske in pisarske potrebščine — Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca — Najnižje cene in naboljša postrežba

LJUBLJANA

trgovina barv in lakov (preje »Orient«) Prodajalna Tyrševa (Dunajska) c. 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek - Tel. 39-25

ALI IMAJO KRČMARJI LAHKO UČENCE?

Na stavljeno vprašanje je ministrstvo trgovine izdalo pod II. br. 36.799/U z dne 30. septembra 1937 sledeče tolmačenje:

Po določilih § 254. lahko imajo učence samo oni lastniki obratov, ki izpolnjujejo vse zakonite pogoje za izvrševanje obrata, ki zahteva učence. Osebe, ki izvršujejo nek obrat, za katerega ni potrebna nobena izobrazba, ne jamčijo namreč za strokovno izobrazbo učenca, ker nimajo sami nobene izobrazbe. Radi tega ne more krčmar na vasi, kateremu ni potreba imeti v smislu čl. 18. Uredbe o dokazu strokovne sposobnosti učence, ki bi si hoteli pridobiti s svojim učenjem posebno izobrazbo za izvrševanje gostilniškega obrata, za katerega je predpisana posebna strokovna izobrazba.

Višek užitka pri kosilu

ni znabiti kaka posebno rafinirano pripravljena jed, ampak občutek, kadar vstanete od mize. Zgodi se, da od z vsemi mogočimi slasticami obložene mize vstanete vendar nezadovoljni. Zelodec Vam stavka, in prebavni aparat Vam narekuje, da nekaj ni v redu. — Tu morate napraviti zopet red! Dobro sredstvo za dosego je naravna Rogaška slatina. — Pijte pred in po kosilu po en kozarec in po možnosti tudi zjutraj na tešče, pa bo Vaša prebava kmalu zopet v redu. Lahko boste zopet brez skrbi jedli kar Vam tekne.

Pri mizi naj torej nikdar ne manjka Rogaška slatina!

Rogaška Slatina**ALI SE SMATRA POTRDILO O PRIDOBLJENI OSEBNI PRAVICI KOT DOKAZ STROKOVNE SPOSOBNOSTI?**

Pridobljena svojočasna osebna pravica služi kot dokaz strokovne sposobnosti v vezi § 451. obrt. zak. le tedaj, če so te osebe opravljale dotični obrt preje najmanj 2 leti in če prekinitve izvrševanja obrta ni trajala dalj kot 10 let predno je stopil obrtni zakon v veljavo.

STALIŠČE DRŽAVNE ZVEZE V POGLEDU PLAČEVANJA AVTORSKIH HONORARJEV

O plačevanju avtorskih honorarjev in o borbi z UJMo, se je mnogo razpravljalo na zadnjih sejah glavnega odbora Državne zveze. Na predlog delegata zvezne organizacije iz dravske banovine naj se zahteva tarifa, ki se bo določila na podlagi paritetne komisije sestojee se iz 3—4 članov gostilniškega stanu in iz treh ali štirih članov avtorskega združenja UJMe. Določila se je tudi tarifa, ki naj bo za podlago pri razgovorih z zastopniki UJMe. Vztrajati pa se mora na tem, da se odpokliče iz avtorskega posredništva sedanji delegat prosvetnega ministrstva, ki je sam autor in ki ne more biti kot interesent istočasno razsodnik v sporih med gostilničarji in autorji. Skupščina je sprejela soglasno tudi predlog delegata iz dravske banovine, da se naj honorarje na radio aparate popolnoma ukine.

V KATEREM JEZIKU MORAJO BITI PISANE TRGOVSKE KNJIGE IN LISTINE, DA SE SMATRAJO KOT DOKAZNA SREDSTVA?

Reklamacijski odbor v Ljubljani je smatral, da trgovske knjige, ki so pisane v nemškem jeziku ne morejo biti dokazno sredstvo, dočim se je upravno sodišče v Celju postavilo na nasprotno stališče. Državni svet pa je razsodbo upravnega sodišča razveljavil in potrdil naziranje reklamacijskega odbora, da se smejo le one knjige in listine, ki so pisane v državnem jeziku, smatrati za dokazno sredstvo pred oblastmi.

ZNIŽANJE TROŠARINE ZA MEŠANICO ALKOHOLA IN BENCINA TER ZNIŽANJE UVOZNE CARINE NA BENCIN

Vlada je izdala uredbo o izmenjavi in dopolnitvi zakona o državni trošarini ter uredbo o izvajanju javnih del. Na podlagi te uredbe se uvaja v naši državi obvezna uporaba mešanice alkohola in bencina za pogon motorjev. Čisti bencin se lahko uporablja samo za aeroplane in vojno mornarico. Kdor bo uporabljal čist bencin bo kaznovan od 5 do 200 tisoč dinarjev. Mešanica se sestoji iz 20% alkohola in 80% bencina. Po navedeni uredbi bo cena mešanice znižana po 6. novembru pri kg za 1.80 din. Potemtakem se bo smela po 6. novembru prodajati mešanica na črpalkah po ca. 6.70 din. Ker pa je bila istočasno znižana cena na bencin je pričakovati, da bo cena padla na ca. 6.20 do 6.30 din. Seveda je tudi ta cena mešanice pri slabih cestah, ki jih imamo v Jugoslaviji še vedno za 30 do 40% previsoka.

Obvezno uporabo mešanice imajo v Evropi sledeče države: Madžarska, Avstrija, Nemčija, Češkoslovaška, Francija, Italija, Poljska, Belgija itd. Na Angleškem je fakultativna uporaba mešanice, dočim jo Romunija radi velike produkcije bencina ne pozna.

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA JE ZNIŽALA OBRESTNO MERO ZA POSOJILA PRED LETOM 1931.

Hipotekarna banka je že četrtič znižala obrestno mero za dolgoročno posojila. Najprvo je bila obrestna mera znižana 9. maja 1927. od 10½ na 9%, 15. maja 1931. od 9% na 8%, 16. avgusta 1934. od 8% na 7%, sedaj pa je bila ponovno znižana obrestna mera od 7% na 6%. Škoda le, da ne pridejo pri tem v poštev dolžniki v Sloveniji, ker se je namreč Hipotekarna banka posebno pred letom 1931. angažirala s svojimi posojili predvsem v Beogradu in v drugih srbijanskih mestih. Naravno, da bo ta olajšava dobrodošla v pretežni večini onim hišnim posestnikom, ki so si z denarjem Hipotekarne banke kamor se stekajo vloge iz vse države, sezidali palače v Beogradu.

CESTNA KONTROLNA SLUŽBA

Uprava policije v Ljubljani opozarja vso javnost, da je uvedla cestno kontrolno službo po vseh cestah dravske banovine iz razloga, da se že enkrat upostavi red na naših cestah sploh in pa, da se tako vsaj delno preprečijo vedno bolj in bolj množee se prometne nesreče. Cestne kontrolne patrolje že poslujejo od 17. oktobra t. l. ter imajo nalog, da vsak, tudi najmanjši zapaženi prekršek cestnega reda prijavijo v strogo kaznovanje. Zato naj vsi vozniki z motornimi ali vprežnimi vozili kakor tudi kolesarji in pešci začno resno upoštevati in se točno držati predpisov cestnega reda, predvsem naj pa vozijo tako, da bo promet na cestah neoviran in varen.

KAKO SKRBI AVSTRIJA ZA SVOJE CESTE?

Avstrijska vlada posveča veliko pozornost cestnemu prometu. Tako je od 84.600 km, kolikor šteje avstrijsko cestno omrežje, 54% cest moderniziranih in usposobljenih za avtomobilni promet. O naših cestah raje molčimo.

UREDBA O IZREDNEM CESTNEM PRISPEVKU ZA UKORIŠČANJE DRŽAVNIH IN NEDRŽAVNIH CEST

Pod normalno izkoriščanje javnih cest se razume prevoz poedinca in njegove rodbine in vsega, kar je posamezniku za njegovo hišno ali poljsko gospodarstvo potrebno, če se opravlja ta prevoz z vozni na žival-sko vprego in če ne presega 52 ton na leto. Tak prevoz ni zavezan plačevanja izrednega cestnega prispevka, dočim je vsak drug prevoz zavezan plačevanju. Izredni cestni prispevek se določa kot odstotek na vozno in se odmerja potemtakem samo na tovor (potnikov), ne pa na lastno težo vozila. Za potniške privatne avtomobile, ki služijo samo za lastno uporabo znaša prispevek 200 din na leto, za potniške privatne avtomobile, ki prevažajo tudi potnike pa 500 din. Avtobusi pa plačajo od prevoženega km od 10 do 25 p, kakor pač konkurirajo državnim železnicam. Tovorni avtobusi plačujejo po 10 p od tone tovora in prevoženega km. Izredni cestni prispevek odmerja sresko načelstvo in se plačuje v naprej tudi obročno.

NOVO DOLOČILO GLEDE PRIJAV O PRENEHANJU IZVRŠEVANJA OBRTE

Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo pod br. 23.301/U od 15. junija sledeče pojasnilo:

»Po § 171 zakona o obrtih mora lastnik obrta javiti prenehanje obrta pod grožnjo posledic iz § 398. pristojni upravni oblasti I. stopnje. Ker ne nalaga zakon lastniku obrta dolžnosti, da vrne istočasno s prijavo o prenehanju obrta tudi pooblastilo ali dovolilo, zato je potrebna previdnost, da se onemogoči zlorabljanje pooblastila ali dovolila, ki ostane v rokah stranke. Na osnovi § 460. zakona o obrtih predpisujem radi tega sledeče navodilo:

1. Stranka, ki prijavi v smislu § 171. zakona o obrtih prenehanje obrta, mora prijavi priključiti tudi originalno pooblastilo odnosno originalno dovolilo odjavljenega obrta. V koliko ne bi stranka pooblastila odnosno dovolila priložila v izvorniku, mora upravna oblast stranko pozvati, da priloži dovolilo odnosno pooblastilo.

2. Pristojna upravna oblast, ki vzame prenehanje obrta v znanje, mora na izvorniku pooblastila odnosno dovolila pripomniti, da je obrat prenehal in da je naznačeni dokument izgubil vsako veljavo. S to pripombo se vrne opremljeno pooblastilo ali dovolilo stranki.«

TRGOVCI IN VELEBLAGOVNICE

Proti trgovskemu magacinu Ta-Ta v Beogradu ter proti opasnosti, da bi se veleblagovnice lahko ustanovile tudi po drugih krajih naše države so protestirale trgovske organizacije, vsled česar je izšla pred kratkim posebna uredba, ki ureja možnost ustanavljanja veleblagovnic.

Ustanavljanje trgovskih obratov velikega obsega je vezano na dovolilo ter se ne smejo ustanavljati v krajih izpod 50.000 prebivalcev. Dovoljenja se bodo izdajala po svobodni oceni z ozirom na splošne potrebe ter po stvarni potrebi kraja ali mesta, v katerem se hoče obrat izvrše-

Papirnate servijete in krožnike blagajniške bloke in knjige ter vse potrebščine za pisarne priporoča po najnižjih cenah trgovina s papirjem

M. Tičar

Ljubljana

Šelenburgova 1 in Sv. Petra c. 26

vati. Za nas gostilničarje je važna uredba v toliko, ker je vlada ugodila naši želji in prepovedala veleblagovnicam izvrševati gostinski obrt ne glede na to, če se ta obrat vodi na ime lastnika veleblagovnice ali na ime druge osebe.

Trgovci se s to uredbo niso zadovoljili ter so v znak protesta zaprli za 36 ur v nekaterih krajih svoje obrate.

TOČENJE ALKOHOLNIH PIJAČ V SLUČAJU NAGLE IZMENJAVE POSLOVODIJ

Po pojasnilu finančnega ministrstva, oddelka za davke br. 709/III. 1936. z dne 11. septembra 1937. lahko lastnik dovolila v slučaju naglega odhoda poslovodje sam nadaljuje točenje alkoholnih pijač največ dva meseca. Po preteku 2 mesecev mora seveda brezpogojno dobiti v smislu § 100. toč. 3. obrt. zak. novega poslovodjo.

KOT NEKDAJ...

Na naš članek »V starih zlatih časih...«, ki smo ga priobčili v septemski številki nam je Deželna zveza gostilničarskih obrtov za Moravsko sporočila, da so bile težave gostinskega stanu na Češkem pred 35 leti prilično iste, kakor so danes. Češkim tovarišem radi verjamemo, ker so se tudi pri nas prilike prav malo spremenile. Lahko trdimo, da se je stanje našega gostilničarstva celo poslabšalo, kajti pred 35 leti ni bilo sušmarstvo tako razpaseno, kakor je danes. Zborovalci državnega kongresa na Dunaju leta 1902. bi strmeli, ko bi videli, kako je pri nas v Jugoslaviji n. pr. urejena prodaja vina in žagnja.

DOBRA NAPITNINA

Malo ljudi se še spominja na »parizarje«, na katerih so vozniki prevažali robo iz kraja v kraj. Imeli so vprežena po 2 para konj, za klance so privzeli priprege. Spominjam se še na Adamleta, ki se je pisal menda za Pencata in je imel hišo zadaj za staro gimnazijo v Novem mestu. Bil je velik in močan mož. Nosil je skoro do peta segajočo suknjo, po zimi tudi tako dolg kožuh, zelo širok klobuk, na vestji pa so se mu

Obnovite svoje kuhinje s posodo

Aemalit

in

Palatia

Jedilno orodje ne rjavi pri

Franc Golob Ljubljana, Wolfova ulica 8
Specijalna zaloga kuhinjskega pribora**Pivovarna****Jos. Tscheligi v Mariboru**

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborno

PIVO NAJBOLJŠE KVALITETE

Kemikalije za nego vina

kakor oglje za čiščenje (decolorante), azbest za filtracijo, kalimetabisulfit, želatina, žveplani dodatek, tanin itd. dobavlja v prvovrstni kvaliteti in po konkurenčni ceni

VIKTOR BAEBLER
Ljubljana, Langusova ul. 14 — Tel. 26-56

svetili srebrni gumbi. Ta mož je znal veliko zanimivosti pripovedovati in dijaki smo ga kaj radi poslušali. Žal, da sem skoro vse pozabil. Eno sem si pa le zapomnil. Na dolgo in široko je pripovedoval, da se najrajši ustavlja v gostilni pri Jeraju v Podgabrju, 42 km od Ljubljane proti Novemu mestu; tamkaj ga namreč vsakokrat trije zelo težko čakajo in kaj prijazno sprejmejo. Na vprašanje, zakaj ga vendar trije težko čakajo, je odvrnil: »Natakarici dam dobro napitnino, hlapcu, ki mi konje glešta, dam dobro napitnino, birtu pa ostanem na cehi dolžan, potem pa vsi trije težko čakajo, da zopet pridem.«

PITJE NA URO

V nekaterih krajih Banata, posebno okrog Vel. Kikinde nudijo tam gostilničarji pitje na uro. Na vrata izobesijo objavo sledeče vsebine:

Pitje vina 2 din na uro. Lahko piješ toliko kolikor moreš popiti v 1 uri in vse to za 2 din. Za vsako započeto uro se plača nova taksa.

Lahko si predstavljamo, kako izhajajo ti gostilničarji in kakšne so njihove gostilne.

Raznoterosti

Pokvarjeni osebni železniški vagoni v prometu in drugo. Železniško upravo naprošamo, da izloči one železniške vagoni iz prometa, ki imajo strehe pokvarjene, da se ne bodo potniki vozili celo v brzih vlakih z razpetimi dežniki. Kakšno veselje imajo v takih vagonih potujoči inozemci, je lahko razumljivo. Pri tem opozarjamo tudi na prepah v vagonih, ker se okna ne dajo dobro zapirati. Ko ravno omenjamo »ugodno potovanje« po naših železnicah, ne bo odveč, če se ozremo nekoliko na izboljšanje prometa na inozemskih železnicah. Avstrija je uvedla v brzih vlakih celo vagon III. razreda, ki imajo blazine. Francoske železnice so se odločile, da bodo izločeni iz brzih vlakov vsi leseni vagoni, in jih bodo nadomestile s kovinastimi vagoni. Na švicarskih železnicah pa so III. razredi opremljeni celo s toplomerom in barometrom. Takih za nas naravnost pretiranih zahtevkov niti ne stavimo, pač pa prosimo, da se naše železnice vsaj prilično prilagodijo prometu, ki je na inozemskih progah običajen. Vsa pozornost se naj tedaj posveti brzim vlakom, ki prevažajo inozemske goste, da ne bo kritike zaradi slabih vagonov, prepočasne vožnje in velikih zamud. To so gotovo skrajno majhne zahteve, ki se lahko izpolnijo.

Dohodki poljedelstva v Jugoslaviji.

Po statistiki gospodarskega časopisa »Wirtschaftliche Nachrichten«, ki izhaja na Dunaju, so znašali leta 1936. dohodki poljedelstva v Jugoslaviji 22 milijard dinarjev napram 19 milijardam iz leta 1935.

Novi bankovci po 100 din. Narodna banka bo od 1. novembra t. l. spuščala v promet bankovce po 100 din. ki se bodo razlikovali od dosedanjih samo v filigranu. Pri dosedanjih

bankovcih se vidi v filigranu lik kneza Miloša, v novih bankovcih pa se bo v filigranu nahajal lik kralja Aleksandra.

Slaba vinska letina v Jugoslaviji. Po ocenitvi strokovnjakov bo letošnji rezultat trgatve v Jugoslaviji za 1.000.000 hl manjši kakor je bil lanskono leto. Potemtakem se računa letošnji pridelek na 2.500.000 hl vina, kar bo komaj zadostovalo za domači konzum. Tudi kvaliteta novega vina je slaba. Mošči so imeli v prvi polovici septembra največ 13 do 14% sladkorja, ter se je moral večini moštov dodati sladkor. Izjeme so samo pri vinih iz Dalmacije in Hercegovine. Cene vina so izredno čvrste ter so se ponekod dvignile na 2 kratni iznos lanskih cen.

Načrt novega zakona o vinu. Ministrstvo za kmetijstvo je izdelalo načrt novega zakona o vinu in ga dostavilo članom vlade na mišljenje. Novi zakon o vinu bo izmenjal obstoječi zakon o vinu, ki je bil izdan meseca decembra 1927. Te spremembe so bile potrebne radi dvoumnosti tolmačenja nekaterih odredb zakona o vinu, ki so se nanašale na promet z vinom v notranji trgovini.

VII. Mednarodna razstava kuharske umetnosti. V Frankfurtu je bila 10. oktobra otvorjena razstava kuharske umetnosti, katera je obsegala 30.000 m² razstavnega prostora in katere se je udeležilo 520 razstavljalcev. Razstava je bila tedaj po velikosti in pomembnosti ena izmed največjih, kar jih je bilo o kuharski umetnosti prirejenih v Nemčiji. Posebna prednost te razstave je bila ta, da je tudi okus prišel do svoje veljave, ker so obstajali posebni prostori v svrhu pokušanja jedil, ki so se pripravljala na licu mesta. Razstava je posvetila posebno pozornost gostinskemu obrtu, ki poseduje več kot 250.000 obratov s 790.000 osebami. Posebni paviljon je predočil naloge

gostinskega obrta v službi štiriletke. Na razstavi se je nahajal tudi kulturno-zgodovinski oddelek s starimi knjigami o kuharski vedi, s starimi listinami, zgodovinskimi jedilnimi listi in slično o zgodovinskem razvoju gastronomije. Naravno, da so bili razstavljeni tudi vsi tehnični pripomočki, ki spadajo v kuhinjski obrat. V stranskih prostorih pa je tekmovalo 22 nemških in 8 inozemskih kuharjev. Njihova jedila so se pokušala v posebnih majhnih restavracijah. Razstava je trajala 12 dni.

DOLŽNOST VSAKEGA ČLANA JE, DA SE ZANIMA PRI UPRAVI SVOJEGA ZDRUŽENJA, ČE JE ŽE PLAČANA ZVEZNA ČLANARINA.

Razglasi

Sresko načelstvo v Brežicah razglašča razsodbo okrajnega sodišča v Sevnici kps 136-37-10, da je Kozole Mihaelu, roj. 1. X. 1913. iz Rasteza prepovedano do 7. avgusta 1939. zahajati v gostilne.

ROBERT GOLI

Špeciálna zaloga platna, belega in pralnega blaga

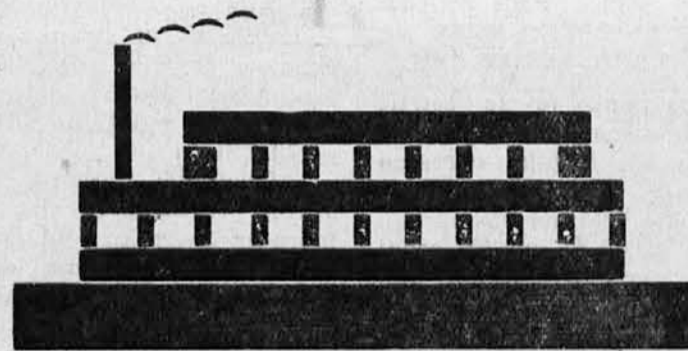
LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA 3

Velika izbira namiznih prtov in brisač v stalnih barvah. Razne tkanine za zastore, posteljna pregrinjala itd.

VAŽNO!

Člani in članice, ki se obračajo neposredno na zvezno upravo radi kakega obvestila, naj prilože za odgovor znamke.

Delniška pivovarna „UNION“

Ljubljana, Laško in Maribor

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak in temno pivo, varjeno po bavar-skem sistemu „HERKULES“, „PORTER“ in „BOCK“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom

Z odličnim spoštovanjem

Delniška pivovarna „UNION“

Ljubljana, Laško in Maribor